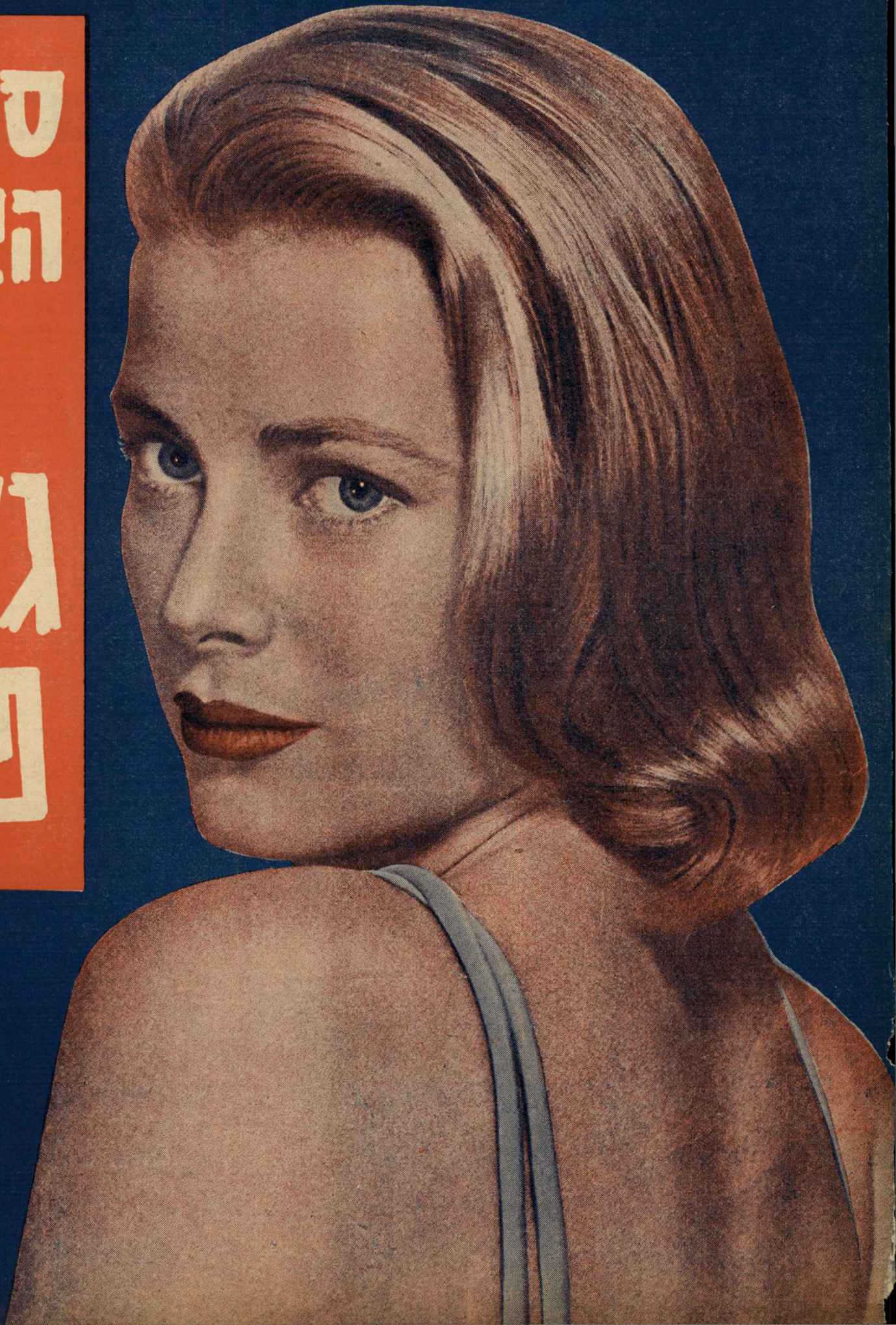

העונות הזדה

סיפור
האיש
של
גלאב
פחה

השעה:
גרייס
קלי

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכת-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת
הכתב הראשי:
שרנה הרניץ

חברי המערכת:
ישראל ביכר, ניצה נבון, איתן נבירולה, יולי גליץ,
דוד הורוביץ, רותי ורד, רוני וזר, אברהם חרסני,
אוסקר טאנבר, משה לשר, אביבה ספן, עסיס
קינן, שלמה קרן, אלי תבור
הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מצבעה:
שמואל כרתור אריה אריאל נתן רחן

רח' גליסון 8 תל-אביב, טען המברקים
עולמפרט" ת. ד. 136, 1970 26785
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ
דפוס ישראל בע"מ, ת"א טל. 25204

אין המערכת אחריות עבור תוכן המודעות
מלבד עבור מודעות המתפרסמות בהתאם להודעה
חברת "דו"ח לצרכני", "דו"ח לבוחרי", "דו"ח
לנוסעי" וכדו' המוכנות על-ידי חברי המערכת
יבדקות על-ידם, המודר, "דו"ח לבוחרי" כולל
מודעות מסעם מפלגות וארגונים ציבוריים
ישר אין המערכת אחריות לתוכן ול
דעות המובעות בהן ושאינו משקפות ב
שום צורה שחיא את דעות המערכת

העתון הנקרא ביותר במדינה

העילום הזה 964 • כ"ד ניסן תשמ"ז 5.4.1956 • המחיר: 350 פרישה

2 י"ב '72

עם עצמי, לייס את כל כוחו להחלטה, עתה
הגיע הזמן, כל מי שיש לו קול, חייב להכיר
ריו ברורות מה דעתו האישית.
במרכז המאמר: עכבר צוחק, מתחתיו ה'
כותרת: "זהו האויב!"

דבור תצפית נבוא, בין השאר:
• צפה לשינוי בחלבושת הבחורים, עקב
כמות השמלות והמצאויות הרבה שהגיעה מ'
אמריקה.
• עלול להתחולל קרב מרתק לפני ה'
כניסה לחדר שהתפנה בבית החדש, עם הע'
ברת חיים (ובל) לעבודה בירושלים, הברי'
ה: שני רווקים או זוג שאינו מהחתיקים.
לעומת זאת מגלה מדור אנשים:
"לאחר הגאום שנשא חיים על שחרור ה'
אשה, הלכו הוא ומשפחתו להגשים את כע'
יית שחרור הגבר הלכה למעשה במשרדי ה'
סוכנות בירושלים.
האפשר להתקיים בלי מחתבים לרותי? בי'
ודאי שלא. הנה אחרים מהם: בחור בן 24
(354), נמוך וגברתו, שאינו בור בשטחי אר'
מנות, מריקוים, מוסיקה מדור אנשים, אבל מת'
ענין במיוחד בבעיות מסעיים (הלכה למעשה)
מעוניין להתכתב עם כל נערה שהיא, עד
גיל 30. היתר לא חשוב."
"אביבה: כל מה שאת רוצה שאומר לך
היא כיצד להיכנס ולהצליח בחוג הצרפתי ה'
עליון, איני יודעת מדוע את רואה בזה מט'
רה נכספת, יתכן שאני זקנה מהבין זאת, כל
בה שאת צריכה לעשות: להסתלק בנב"ס,ס,ס,
להוריד בס"מ את המחשוף, וכדו'.
מדור תזכיר קובע בפשטות:

"מי אם לא על הכרס היה זה שידע מראש
כי לרבקה תיחלד בת?" "על הכרס ידע מה
הוא אומר כשאמר מה שאמר. עובדה —
זה נכון".

העמיד האחרון מכיל, כמובן, שאלון לבנות
הדור הצעיר, השאלות:
1. האם את מרגישה שיש תכלית לחייך?
2. האם העבודה בסניטוריות מספקת אותך?
3. הקיבוץ הוא בעיניך: (א) בית כלא,
(ב) מרכז החיים, (ג) מקום לינה, (ד)
נמל מבטחים, (ה) בית מריבה,
4. האם מספקות שתי הצאויות לבחורה?
5. איך, לדעתך, יש לקרוא לילדך: "ממ'
זו קטן" או "חמודי"?

ישנם עוד הרבה מדורים, כמו קולנוע, (על
הכרס ממליץ: על הקולנוע שיתן כריטיטי'
חינים" חינוך (לעשות קקי או לחובני ז')
וכדו', כולל דו"ח לצרכן של מחסן הקומונה.
מי שרוצה לקבל פרטים מדויקים יותר,
יתגדב לעבודת ביצורים במשך חמשון ויקבל
גיליון חינם (אני מקווה).

חלק בו... אני מציע שמערכת העולם הזה תתק
את הענינים בימים ותזום אירונג קוראים.
פיציון, לוד
...קבלו את ברכותי הלכביות, המשיכו בהרככם
גיליון נסתרות ולרדית השחיתות כארץ...
"סחים טאיטו, צ"ל
בעתנים האחרונים מורגשת מנמה מפלגתית

מסריסת הפתה למפלגת החרות, מתפרסמות רשי'
כיות על בנין, שיב ובאדר, וזו המפלגה היחידה
שלא מצאתם בה סכל, מה העמכם להגדיר את
עצמכם לחרותניקים?
נראה אם יש לכם דם לפרסם כתב זה.
אבי לוריא, ירושלים

לא א"ן.
הכיפית חבירות
כתבר בני עקיבא ששאתו על הכתבה האחרת
על חיוצאה שלנו לביצור ישובי חספר (העולם
הזה 963).

יצאנו 300 בני חשביעות השמנויות, לביצור
ישובי חספר, ובזאת יתרונו על הסכע השמני
לנבד ולמצדה, אך אין זה נכון שמנהיגי התנועה
הראו שנצא לקבוצות רתיות בלבד, הדיכר הוא
התכונ. בחיור ההנהלה הארצית הרוגש שאנחנו
מסוגלים לצאת הדסא ליישובים לא שלנו, על
מנת שיבינו אותנו ולא יראו בנו מסתגרים.
ישראל הנופנין, חיפה

הכונה לא היתה למנהיגי בני עקיבא, כי אם
למנהיגי הפועלי-המזרחי.
הקונגרס הציני
יחסו של העורך להסתגרות הצינית, במאמרו
"קצת ציונית" (העולם הזה 961) ממש מרהים.
הרבר דומה לכן הפרש את אמו מכותו מפני
שהוא זקנה.

...הרי המדינה חזאת בת 84, נולדה מלשעה
והרמה של אותה ציונית טריכונה את שאיפותינו
הנעלות ביותר ואת מאבניו החרוזאים ביותר של
העם היהודי למשרת האות.

משה חת, חיפה
כשאמא יוצאת לתרבות רעה, מן הרין
להטיף לה מוסר.

כוח האיפל ירחין כברז
המאמר על רצח ספינו (העולם הזה 963) אך
מאשר את נחתי שהתבלד בין המשטר האמרי'
נא לביין המשטר הסובייטי הולך ועלם, לשניהם
ממנות אימפריאליסטיות מובהקות רק הצבע
שונה.

רון ראובני, נתניה

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

צהנים רותי
נמאס לי לקרוא על הכינות שדורשים לעצמם

העולם הזה יצלם ברצון את הקורא סלומון
נכנס לקיבוץ האריות (השבועים) בגנה'החיות
בתל-אביב. נא להודיע לנו מראש.

האם ילחמו?

אם תפרוץ המלחמה בחודש הבא? האם יתקיף גמאל עבד אל-נאצר? האם יפתח במלחמה במקרה שישראל תחדש את העבודה בערוץ הירדן?

אלה הן שאלות גורליות, והתשובה עליהן תלויה במידה מבררית באישיותו של האדם העומד ברגע זה בראש מצריים. מאז ימי פרעה לא היו תכונותיו האישיות של שליט מצרי כה חשובות לגורל ישראלי כמו עתה.

אדם אחד אינו מכריע לבדו בתהליכים הגורמים למלחמה כולה. אולם הוא יכול להשפיע עליהם במידה רבה מאד.

בר אחד נעלה מעל לכל ספק: צעיר גבתיקומה זה, שבינואר מלאו לו 38 שנה, הוא אחד האנשים הגדולים של הדור.

תוך פחות מארבע שנים, חולל מהפכה אמיתית במעמדה של מצריים בעולם. מדינה רכובה, שחיללים בריטיים (וכיניהם גם ארצישראלים) התהלכו ברחובותיה כאדונים וקיללו באין מפריע את מלכה בקול רם, הפכה למעצמה אשר גדולי העולם מתחרים על חסדיה.

אינן ומיקויאן, ניהרו וטיטו, צ'ו אן-לי ור קרופ, עומדים בתור לפני דירתו הצנועה של מנהיגה ומבקשים ראיון. מבגדאד עד קאזאן בלוקה פועלים סוכניה, מאינדונסיה עד הונגו הבלגי מבוטא שמה בהערכה.

פלא מדינו זה חולל כמעט ללא מאמץ נראה-לעין, ללא הוצאות כספיות. הוא היה פרי יוזמתו הי אישית של אדם אחד.

מכאן מקור כוחו העצום של גמאל עבד אל-נאצר. הוא לא חולל, לפי שעה, מהפכה סוציאלית אמיתית שתתן בסיס מעמדי מוצק לשלטונו. הוא לא הקים שלטון של טרור לעריפת ראשי שונאיו. הוא רוכב על הגלגל העצום של הצלחותיו המדיניות, הבולטות גם לפלאח האחרון על גדות היאור. על כן נראה ששלטונו מובטח לשנים רבות. אין שום כוח במצריים המסוגל לבוא במקומו.

מה יחסו של אדם זה למדינת ישראל? האם הוא אויבה המושבע? האם מניו וגמור עמו לחסלה?

חיילים ישראלים, שבאו עמו במגע בימים האפלים של מצור פאלוג'ה, העידו כולם שיחסו האישי היה ידידותי וכן. גם אז לא נראה כטיפוס אכול-שנאה, שכל מחשבו חיו מכוונות ליום נקם.

ירוחם כהן, שליטו של יגאל אלון, התירד אישית עם סגן-האלוף השחרר, ניתחו עוד שיזכה בחיים ארוכים ובמשפחה פורחת אחרי תום הקרבות. כשנולד בנו של עבד אל-נאצר, אחרי המלחמה, שלח לו כהן באמרי צעות ועדת שבת-הנשק חליפת-ילדים כי-שי. עבד אל-נאצר החזיר לו, באותה דרך, מתנה של מתקנים, תוצרתה של מסעדה קי-הירית מפורסמת.

כשענה נאגוב לשטון, יודעתי דבר נכבד הבחינו ברמתו המוצקה של עבד אל-נאצר במרכז העניינים, הזמין נמאל עבד אל-נאצר פעמיים את ירוחם כהן לברוקר. פעמיים נתקנה הבקשה של בלתי-הירגילה ב-פירובו המוחלט של משרד-החוץ הישראלי.

כל ההתרשמויות האלה מוליכות למסקנה אחת: הקצין הרענן, שהגיע לשלטון בארץ-היאור, אינו קנאי צר-אופק, מסוגו של חאגי

בכפרו תיאר בצורה אנושית מאד כיצד הקים בנעוריו קבוצת מחתרת והנהיג כיתה שביצעה התנקשות בחייו של מנהיג מצרי. "חורתי הביתה וזרקתי את עצמי על משפחתי... קולות הזעקה והקינה (של הנפגע ומשפחתו) והקריאות לעזרה צילצלו באוזני... לא ישנתי כל אותו לילה... לפתע קיויתי שהאיש לא ימות... חיכיתי בהרדה לעתוני הבוקר. האיש שאת הריגתו תיכננתי יצא ממכלל סכנה. הוקל לי."

נימה דומה חוות בקטע האופייני ביותר של הספר, בתארו את המצב למחרת יום ה-הפיכה, כששאל לדעתם של מנהיגי המפלגות. "לאיש מהם לא היה מה להציע אלא להרוג מישהו אחר. כל רעיון ששמענו לא היה אלא התקפה על רעיון אחר. אילו הג שמנו את כל ההצעות ששמענו, היינו הורגים את כל האנשים והורסים את כל הרעיונות ולא היה נשאר לנו אלא לשבת בין החורבות והפגרים ולבכות על מר גורלנו..."

אין אלה דבריו של אדם צמא-דם. הם דברי מים יותר לדבריו של קצין קרבי שהצטיין באומץ-לבו בחזית, שראה את מוראות ה-מלחמה ושוב אינו מתלהב לשפיכת-דמים.

בלידתו של עבד אל-נאצר אף היא בלתי-רגילה. מנהיגי ישראל למדו להעריכה כאשר נמנע מכל הגבה אחרי ההתקפות על עזה וחאן-יוניס ולא נגרר להרפתקה חסרת-סיכויים.

הם לא היו מתפלאים לו היהירו בעברו של האיש. ההפיכה המצרית של ה-23 ביולי, 1952 הייתה מלאכת מחשבת. היא ניצלה לא שפיכת-דמים.

נצחון זה נראה קל. הוא לא היה כזה באמת. הוא היה פרי תכנון של שנים רבות, של עבודה שקטה וסבלנית.

האיש שחולל הפיכה זו צירף במשך שנים ארוכות איש לאיש, הקים תאי מחתרת ב-בית-הספר הצבאי של קאהיר, בשוחות פאלוג'ה, במועדון הקצינים. הוא לא פעל עד אשר היה בטוח בכל מאת האחוזים בהצלחה. אז הסתיקה נגיעה קטנה כדי למוטט את כל בניו המשטר.

כל מי שחושב בישראל שאפשר לפתוח במלחמה מונעת מוסווית על-ידי כך ששליט מצריים יתרגו ברגע הנכון ויפתח בעצמו במדינה מבוי לרצית בכך, אינו מתייחסב באופיו של האיש. יהיה קשה מאד להזיזו בעת כזו.

הוא הדין לכל תכנית צבאית המבוססת על ההנחה ששליט מצריים יסכן את כוחותיו בעמדות חשופות, מטעמים של פרסטיג'יה. גמאל עבד אל-נאצר הוא הניך של כיס פאלוג'ה. הוא יודע כי מפקדו הקרוב בשעתו את חטיבתו המצוינת בלי כל צורך, מפני שלא נסוג ברגע הנכון. קשה להניח שעבד אל-נאצר יחזור על שגיאה מכרעת זו.

יסוד כל היסודות של רעיון המלחמה מצד ישראל מבוסס על התקפה כי המצביא המצרי יילחם בעזה ובאל-עריש. מי שחושב כך עלול למצוא את עצמו, בבוא היום, מכה בחלק הריק ונתקל בכוח האמיתי של ה-אוייב רק אחרי המכה.

אם כן, האפשר למנוע את המלחמה? מה? אם לא תפרוץ המלחמה ב-1956, האם איראפשר למנועה גם ב-1957 וב-1958?

אם לא יחול תוך שנתיים שינוי מוחלט ביחסים שבין ישראל ועמי ערב, ודומה שה-תשובה היא שלילית. הנשק יוסיף לזרום (המשך בעמוד 16)

הוסר זה על-ידי ממשלת ישראל עצמה. שעה שעבד אל-נאצר התקרב להגשמת החלום ה-לוהט ביותר של דור מצרי שלם, סילוק ה-כובש הזר מאזור התעלה, קמה ממשלת-ישראל ותבעה מן הבריטים השנואים להי-שאר במקום. היתה זאת בקשה טפשית, חס-רת כל ערך, אולם היא חדרה כברול מלבון להכרת העם המצרי.

היא הוכיחה לכל ערבי כי יש ראל תעמוד תמיד בחזית אחת עם המשעבד הזר נגד תנועת-השיחרור של עמי המרדב — יהיה זה כפואץ

אמין אל-חסייני, גם לא מצחצח-חרבות מ-סוגו של אדיב אל-שישאקלי. זוהי גם דעתם האחריה של כל עתונאי-החוץ, שהם המומחים הגדולים ביותר בעולם להערכת זרים. הם מתלהבים כאיש אחד מאישיותו של השליט המצרי, החסון ושופע-החיוכים, בעל ההופעה המקסימה, שהוא בעיניהם אדם צנוע, שי-קט, מפוכח וכן.

מכאן אין להסיק, בשום מחיר שגמאל עבד אל-נאצר הוא ידיד חשאי של ה-מפעל הציוני, הפיחד רק לגלות את דעתו ה-

"השלום בא לזרועות אבא" — בעיני קאריקטוריסט מצרי

או בקפריסון, באלג'יריה או ב-מארוקו, בעמאן או בבגדאד.

כל זה מבסס הנחה ברורה. המנהיג המצרי רואה בישראל אויבת אמיתית, ויוסיף לראותה כך אם לא יחול שינוי מכ-ריע ביחסה של ישראל לעמי ערב. אולם אין הוא קנאי דתי, אין הוא משועבד לשנאה פאל-תולוגית, אין הוא הרפתקן מטורף.

אם כן, כיצד יפעל נגד המדינה? מתי? **כל מי שהתעמק בתודדות חייו של האיש, התרשם מכמה תכונות יסודיות: צלילות-דעת בלתי-רגי-לה, סבלנות עילאית ושלטיה-עצ-מאית מוחלטת.**

חיובית מחשש פן ירגיז את הקנאים.

אין שמץ של ספק בכך שעבד אל-נאצר, כמו כל צעיר משכיל בון המפלגה הראשון של הנילום ל-בון מעיינות החידקק, רואה במדי-נת-ישראל ראש-גשר של האימפ-ריאליזם המערבי, מבשיר לשיע-בוד העולם הערבי ותנועה קולד-ניאלית אכזרית.

אין גם שמץ של ספק שהוא מאמין כי אורחי ישראל זוממים להרחיב את גבולות מדינתם בכוח הנשק בשעת-הכושר הרא-שונה, כדי לגרש את בני הארץ מאדמתם ולקלוט המונים נוספים של עולים חדשים. אם היה לו פיקפוק כל שהוא ביחס ל-איבתה של ישראל לכל אידיאל ערבי, הרי

(כל הזכויות שמורות)

התקריות בגבולות ירושלים וירושלם יחד עמן תגבר המתח בין שתי המדינות, עד שירדן תפוס את מקומה של מצרים כיריבה מספר 1 של ישראל. אל תהפלא עם תשמע בקרב אימיתלחמה הדיים חריפים בין ישראל וירדן.

התפתחות זו תגרום להתקרבות מחודשת בין ישראל ובריטניה, שגם היא תראה במסטר הירדני אויב מרגי, תבקש לנצל את ישראל כשוס נגד המלך זוסיין.

גם הגבול הסורי יתלקח בזהבנות. המוצבים הסוריים ימשיכו לכוון את ירושלים לעבר הגבולות הישראליים, וממדי ההסתננות באזור זה יגדלו.

לעומת זאת, צפה להרגעה יחסית בגבול המצרי. גם כאן יימשכו הפגיעות של מסתננים בלתי-סדירים, אולם בצורה מצומצמת בלבד.

היה מוכן לשינויים מרחיקי לכת בצמרת כמה שרותים לאומיים חשובים.

גם כמשטרה תחול תזווה בצמרת. בקשר עם זה, שים לב לכך שעד כה לא קיבל על עצמו אלוף דויד סאלתיאל, מי שהיה שגריר ישראל בבראזיל, שום תפקיד חדש מאז חזרו לארץ.

השינויים הצפויים בהנהלת משרדי החוץ: ד"ר וואלטר איתן,

המנהל הכללי של המשרד, יצא כציר ישראל לארצות הברית, במקומו של ראובן שילוח. את מקומו של איתן בירושלים יתפוס אברהם הרמג, מי שהיה קונסול כללי של ישראל בניו-יורק.

תגבורת לציר ישראל בי קאנאדה, מיכאל קומי: אחת הי גבירות של משרד החוץ אסתר הרליג, עומדת להצטרף לנציגות בארץ זו.

אין לה גם מה לדאוג לי שמחה בלאס, מנהל תהיל שנסאר ללא זיב עם פירוק תהיל והפיכת מקר רות לחברה ממשלתית. בלאס, אחת הי דמויות החיוביות ביותר בצמרת המדינה, יישמש יועצו של בי. ג'י. לענייני מים עד שתימצא צורה מתאימה למנותו כאחד ממנהלי מקורות.

הגנרל אדמון ברנס, ראש משקפי או"ם, עומד לצאת את הארץ למרכז או"ם. ברנס ייפגש עם דאג האמרשל, המזכיר הכללי של המון, כדי להכינו לקראת ביקורו במרחב.

מאבק חריף יתלקח בין נחום גולדמן לבין אבא הילד סילבר על משרת הנשיא העולמי של ההסתדרות הציונית. בי. ג'י. ומקורביו במפא"י, שהבטיחו משרה זו לנחום גולדמן, החליטו לאחרונה לעודד את סילבר, מיון שגולדמן הראה סימני עצמאות יתרה, ואילו סילבר התרחק ממופגות הציונים הכלליים. סימפוטם אופייני: את הידיעה כי מסר מכתב אישי (חסרי ערך) של אייזנהאואר לנשיא בריצבי לא מסר סילבר לבטאון הצ"כ, אלא לאחד מעתוני הערב.

שיחרורו של מרדכי אורן אינו קרוב. למרות שהמפקח האנטי סטאלינית החלה בטיהור שמש של רוזנבלט סלאנסקי ולאסלו רייק, שבקשר עם פשי עיהם המדומים נידון גם אורן, אין לצפות לשחרור מהיר של אסיר-פראג. לעומת זאת בטוח לגמרי כי אורן לא ירצה אפילו את מחצית עונש-המאסר (15 שנה) שהוטל עליו.

איחודה של מארוקו כמי דינה עצמאית וודאית וקרובה. הספרדים, שתמכו במורדים המארוקאים באזור הצרפתי כדי להתנקם בממשלת פאריס ולרכוש ידידים בעולם הערבי, נתפטו עתה בגלגלי ההתפתחות ואינם יכולים להתחמק מלהעניק עצמאות גם לאזור המארוקאי הכפוף לשלטונם.

עם זאת, צפה לכך כי מארוקו העצמי אית, שאינה מעוניינת במיוחד בסכסוך הישראלי, תהווה גורם מתון ומרגיע בי בליגה הערבית.

הכן את אינפק העלאת מחיר החלב. מלחמת המאפיות הי דורשות להעלות את מחיר הכיכר 20 פרוטה לפחות, תסתים בנצחון חלקי. הממשלה תעניק להן הענקות ומלוח לאיצון תקציבן, ואף תסכים להעלה קטנה (5% עד 10 פרוטה) במחיר החלב.

נוקשה יותר תהיה עמדת הממשלה לגבי דרישת הקואופי רטיבים לתחבורה, העומדים לחדש את תביעתם להעלאת מחירי הנסיעות. משרד התחבורה יתנגד בתוקף לכל העלאת מחירים.

העם

איש השבוע

וככה — בפתאום, במחי! — נופל ונעלם החיץ, וקם זמננו גלוייפנים ונוגה-פתע מאיר, ומרצועת החוף, הזאת, לרגע קט, פקוחי עיניים, רואים אנחנו את תוכו, את משמעו, את מחירו.

במלים אלה הספיד נתן אלטרמן את הי צעיר שצלו היה פרוש על שבוע-הפסח של תשס"ז. שעה שארבעת החיילים שהיו שבו יים שוחררו השבוע (יחד עם אורח אחד) וחיכו אל האורח הישראלי מעל עמודי העתונים ביום שיבתם למולדתם, הצדיע הקור רא בלבו לאיש החמישי, שלא חזר: אורי אלן שהתאבד בכלא דמשקאי, הצמיד לגור

קילומטרים של גבול יבשת הרה-סכנות. זהו שבוע ההתישבות העובדת.

במאות ביקומות בארץ, ממשק דן הגלילי ועד לניר-יצחק במשטח הנגב, נכחו בני העיר בטכסיהסדר בחדרי-האוכל המקושי טים, חזרו הביתה מבווישים ומעודדים לי מראה בני-המשקים החיים במתח מתמיד של עבודה ושמירה מפרכה, תוך ויתור על מותרות שהפכו מובנות מאליהן כערים.

אור שז פשטות. אחרי חידוש זה של המגע עם קרקע-הצמיחה האמיתית של כוחות העם, יכלו אלפים רבים מבני-העיר להבין בקלות רבה יותר את הדברים שכתב המורה-המשרור משה סבנקין במכתב לי בניו, לזכר אורי אלן:

...ואולי יזכור הילד ויהרהר בכך, שי הנה לפני שנים מועטות בלבד היה אורי זה גם הוא ילד קטן בקיבוץ... ולא מזמן הוא היה נער בחברת-הילדים שלו... וזה עתה הוא השתתף בלמודים, בריקודים ובאמון נים של שכבת-הנעורים שלו, וכך הוא למד להיות נער זקוף וחופשי, גאה וחופשי וי פה כגן-שמואל שלו, כמו עין-חרוד שלנו... והנה גם בשבי, כשדרכו נחסמה, אף בי כלא כשחופשתו נשדדה, וגם בעיניים כשי הרגיש כי גופו נשבר — נשאה רוחו גאה, ונשמתו התנשאה חופשיה אל מעבר לשריגי הבורל — צוחקת לאויב, ומצטחקת באור של פשטות וגבורה אל אמא שלו ואל אבא שלו, אל גן-שמואל שלו ואל כולנו..."

מפלגות

נביא בשדה-בוקר

משק שדה-בוקר, שלא שיגשג מעולם מי בחינה כלכלית, סיפק למדינה יכול טוב של מנהיגים ונביאים. השבוע נודע למער-כות העתונים כי משדה-בוקר יצאה תורה חד-שה נוספת: מפלגת מאזני-צדק.

הבשורה באה בצורת מכתב מאברהם צפי, תי, האיש שנאסר בשעתו, עת נכנס לבנין הכנסת הראשונה בתל-אביב כשחת-מקלע סטן בידו, תוך כדי סיפור תולדותיו פירט צפתי את הסגולות המכשירות אותו לתפקיד של מנהיג בישראל, והכוללות, בין השאר, את העובדות הבאות:

● הוא נולד נמול — סימן שאלוהים מל איתו, כפי שמל את אבי ישראל וישמעאל, אברהם.

● שעה שטייל במכונית בארץ, נגלה אליו הנוף הישראלי בכל הדרו — וההרים רק-דו כאלים.

● יד אלוהים הצילה אותו ב-1945 מטבי-עה בטוחה בירדן.

● והעיקר: התגלויות החלום של צפתי, בהן חזה בתכנית לבנית בנין בן 12 קומות, לאכסון 12 ועדות עולמיות לקיום השלום.

כבשה בת 4 רגליים. התגלותו העיקר-רית של צפתי באה כשהיה רועה צאן בקבוץ תל-גזר. לפנות ערב ראה לפתע כבשה חרשה, אלימת ועוורת שמעליה ריחפה חרב, ומתחתה רידה האדמה. הכבשה סימלה את ישראל, החרב את סכנת מלחמת-עולם שלי-שית, שפרושה אבדון, ורעידת האדמה את המצב שיוצר אם ישראל תהיה ניטראלית. הסכוי היחיד לישועת ישראל: שלום עולמי.

צפתי, שהיה חבר בכמה קבוצים של השור-מר הצעיר, החליט אחרי פיסוריו מהצבא (בעקבות הביקור המוזון בכנסת) להצטרף לקבוץ הפועלי-המזרחי סעד. כעבור שלושה חודשים סולק — מאחר שכל יום תלה פת-קאות בחדר האוכל, בהן הסביר את המצב הפוליטי, והתרגו כשהורדו פתקאותיו. כשסולק מסעד החליט צפתי לפנות למי שק הבלתי-מפלגתי שדה בוקר, להרצות לפני חבריו. לדברי צפתי, רצה, כנביאי ישראל הקדומים, להודיש את דבריו בעזרת סמי-לים. לכן לקח עמו כבשה וגרון. לפני ש-החל לנאום ערף במכת-גרון את הכבשה, רחץ את ידיו בדמה. חברי הקבוץ העדיפו להסתלק, השאירו את צפתי וכבשתו לבדם.

לגרש את בי. ג'י. צפתי החליט שי-שוב לא יערוך כבשות קבל עם ועדה, די-חה את המשך נאומו. השבוע פירסם את תוכנו העיקרי: בקשה לחברי המשק לגי-רש את מתחרהו, דויד בן-גוריון, משורות חברי המשק. הסיבות:

● חברי ממשלה מעלו בתקציב המדינה, ● בי. ג'י. מקבל משכורת של קרוב לי-1000 ליי, לא שילם אפילו פרוטה אחת עבור קיומו במשק, ובכלל השתקע בשדה-בוקר רק כדי להיקבר אחר מותו בנגב, על-מנת שכל הנוסע לאילת יעבור ויקרא ליד

שמחת-השיבה מצטיירת על פניו המשופמות של טוראיראשון גד קסטלניץ, אחד מארבעת החיילים החוזרים מהשבי, שעה שהוא מאכיל את שכנתו הצוחקת בהזנה מלאכותית.

אכזבה ראשונה. בני משק גבות חיכו לחוזרים ליד גשר בנות-יעקב, התכוונו להגיש להם פרחים ויין. אולם לאכזבת בני המשק, החוזרים הובלו מיד הלאה, לא התעכבו.

פו פתקה שזועקה: **לא בדתי ו!** **מבווישים ומעודדים.** היה זה סמלי שהצעיר מגן-שמואל הטביע את חותמו דור-קא על שבוע זה. שבוע הפסח, בו מבק-רים אלפי בני-עיר את קרוביהם במשי-קים, ואלפי צעירים יוצאים לטיולים תנוע-חיים ופרטיים המביאים אותם אל ישובי-הספר, הוא השבוע בו נזכרת העיר היש-ראלית בגבורתם היומיומית, האפורה והי-מוכנת-מאליה של בני המשקים לאורך 950

סיפורה של האשה שהפילה אחרי שרהיטיה עוקלו על ידי משרד מסי ההכנסה

„הם לא קברו את בני“

אבל הוא אמר לי שהארץ לא רוצה אותי. הוא ביקש היתר יציאה. ואחרי זה קיבלנו פתק ממסי ההכנסה שלא שילמנו מסים כל השנים, וכי אנחנו חייבים 900 ל"י.

מאיר אמר שאם הם יבואו, אז הוא יהרוג את כולם. נורא פחדתי מפני שמאיר לא יודע מה שהוא עושה. פעם, לפני כשבועיים, באי שלושה אנשים. הם אמרו שלא שילמנו מס הכנסה. פחדתי שבעלי יחזור, ואז יישפך דם. אמרתי להם שילכו מהר. הם אמרו שהם יעקו לו את הרהיטים שלנו. אמרתי להם שהם שייכים לשכנה, ועוד לא שילמנו עבורם. אז הם הדביקו פתקאות עקול ואמרו לי לחתום. אני חתמתי, כי פחדתי שמאיר יחזור ואז אני לא יודעת מה שהיה קורה.

שלמי 90 ל"י! אמרתי: „אין לי!“ או הם ניתקו לנו את החשמל. מאז אין לנו חשמל כבר חמשה חודשים.

מאיר אמר שיהיה צבע. הוא סייד את הר בתים של השכנים, אבל הם אמרו שהוא מי סייד רע. בכל זאת הוא סייד, למי שלא היה לו הרבה כסף. אחרי זה כבר אף אחד לא רצה שיסייד אצלו.

מאיר הסתובב כמו משוגע. הוא אמר לי שהוא רוצה למות, להרוג את עצמו. אני צעקתי עליו, פחדתי ממנו נורא. כל הזמן פחדתי שבביל הילדים.

תחילה היתה זאת ידיעה קטנה: אשתו של פועל מובטל בירושלים הפילה, אחרי שמשרד מסי ההכנסה הטיל עיקול על רהיטיה, בגלל חוב של 300 לירות. העובר לא נקבר במשך שמונה ימים, חברה קדישא סירבה לקברו כל עוד לא שולם סכום של 12 לירות.

הידיעה הועתקה מיד בכל שאר עתוני המדינה. שלושה עתונים יומיים הקדישו לה מאמרים ראשיים. אולם אף עתון אחד לא טרח אפילו לשלוח כתב לביחה של המשפחה הנפגעת, לברר את העובדות לאמתן, המתפרסמות לראשונה להלן.

חדר אפי כמרתף

ל ידי בתי הכנסת התימני ברחוב צפת הירושלמי, הזרוע שוליות של מי ביום, מובילות מדרגות מספר לחדר אפל של מרתף. בקרבת החצר המכוסה בגג של פח נמצאת משאבת מים, בעזרתה שאבים מי בור, ולידה בנין פרוץ של חצי מטר על חצי מטר, המשמש כנראה כבית שימוש.

במרתף עמד ארון נוסח המאה ה-19, ש העיד על ימים טובים יותר, שתי מיטות גדולות, לפי האופנה שהיתה נהוגה לפני 40 שנה, שולחן מכוסה שמיכה מלוכלכת ומיטת ברזל חתיוק. לגכנס נדמה כי זהו מחסן של גרוטאות, ולא בית המגורים של משפחה בת ארבע נפשות.

זהו עולמו של מאיר שושנה (25), בנו של שמש בית הכנסת בממילא, בן העדה הספרדית שעזב את בית הספר בגיל 12, יצא ללמוד במלחמה ואח שני הפך לנכה, התגייס מאיר לחיל הרגלים. עם שחרורו הכיר את מרים אוחנה צעירה מבנות מארוק, בעלת עיניים לוחטות ושער שחור כחם, המדברת עברית, אנגלית, צרפתית וספרדית.

כעבור חודשיים התחתנו השניים, שכרו ב- מחירי המלון את חדר המרתף ליד בית הכנסת התימני, התחייבו לפנותו בכל עת שי ידרשו לכך.

„אני אהבתי אותו...“

ב מיטת הכרזל חסרת הסדינים עמד תי נוק בן שנה וחצי, שהרעב נשקף מערי גיו. הוא לא בכה ולא שיחק, אלא הסתכל באמו נמוכת הקומה. מדי פעם החל מיבב קמעה, השתתק מיד כשקראה עמו „שלוש!“ על שמיכת צמר מלוכלכת, שהיתה פרושה על הרצפה, התפלשה לידה שחורת שער, כי בת ארבע, לבושה בגדי ילד גדול ממידתה. היא שיחקה עם כמה סמרטוטים, ששימשו לה כבובה.

מרים שושנה, אשתו של מאיר, ישבה ליד השולחן וסיפרה את סיפורה. היא לא רצתה לומר דבר, אך משהחלה לדבר, פרצו הדברים מאלהם, ושוב אי אפשר היה לעצור בעדם.

להלן סיפורה האישי של מרים שושנה, כמו שנמסר לכתב „הערך עם הזה“ ללא שינויים. הוא מטיף אור על הרקע האמיתי לאותה ידיעה קטנה ובדתימדויקת, שי הפעירה את העתונות:

גדלתי בפורטלויטה, עיר גדולה במארוקו. אהבתי אותה מאד, אבל רציתי לעלות לארץ. אבא שחר בזהב ואני למדתי בבית-ספר של כל ישראל חברים. למדתי לתפור ושפות. בכלל מה רע היה? אבל רציתי לעלות. גם אבא רצה לעלות, וכך עלינו.

באנו תיכף למעברת טלביה בירושלים. טוב לא היה שם. אבא כבר בן חמישים. מדי פעם קיבל עבודה כפועל שחור. אני עזרתי במי חנה העולים במרסיל ללמד עברית, כי ידעתי כבר עברית ממארוקו. אחרי כך קוייתי ללמוד משהו, אבל לא למדתי, וכי מה יכולתי ללמוד?

פה בארץ נרשמתי בנעוריי העובד, הלכתי כל יום ללשכה, אבל הם לא נתנו לי עבודה, וכשהכרתי את מאיר היה טוב. הוא היה

גיוס לגיון הזרוב

לכתי לעזרה פוציאלית. אמרו לי שאשלה את מאיר. מאיר בא והבטיח שיהיה טוב. הוא באמת כל כך טוב — אבל כבר אין לו ראש, אין לו עבודה ובלי עבודה

נהג בחברת קדישא

מאיר פוטר מעבודתו בבית-דפוס גולדברג. תחילה הסתובב, ולא היה טוב. הוא אמר שישתגע אם לא ימצא עבודה, אז

מרים שושנה ונכנה השני

„שמחתי שיהיה לי עוד ילד...“

דה אין לו ראש. אנחנו חייבים כבר 1000 לירות. הוא אמר לי שמוה הוא מתעצבן. פעם הוא אמר לי שכבר נמאס לו בלי עבודה. הוא הלך לקומה רביעית של בית אחר, ורצה להתאבד. באו שיטרים והרגיעו אותו. הוא בכה נורא, ואמר שיתנו עבודה, הוא לא התאבד.

פעם ישבנו בערב, או מאיר אמר לי שהוא רוצה לנסוע לצרפת. הוא אמר שהוא ילד הארץ, שזאת הארץ שלו, אבל היא לא רוצה אותו. זה היה אחרי שמאיר כבר נסע לנגב לעבוד, וחזר ונסע לעבוד בבנין בתל-אביב ושכר פוטר.

הוא אמר שהוא יסע להתגייס לגיון-הזרוב, ויסע לצפון אפריקה להילחם. לא אכפת לו למות, ואז לא יפקירו לפחות אחי והילדים.

כל יום מאיר הולך מהבית, אולי בכל זאת ימצא עבודה. הוא טוב, אבל לפעמים אני חושבת שאי אפשר לחיות אתו כך. אמרתי זאת לגבי רגינפלד בעזרה הסוציאלית, אבל היא תמיד הרגיעה אותי. אמרתי למאיר שלא יסע. באתי לארץ, כי אני אהבת אותה, ולמה לעזוב?

גנתי לו את התכשיטים שלי שימכור אותם. בכסף של התכשיטים הוא למד נהגות. אחר כך עבד בחברה קדישא. אחרי חדשים אמרו לו שלא צריכים יותר לעבוד. אולי לא מתו, אני לא יודעת.

אז מאיר התחיל לעבוד כסבל, עבד עם מכונות-משא. אבל אחרי כך היה יותר רע. כבר לא לקחו סבלים — הנהגים עצמם סחבו. מאיר שלי הלך לעבוד בטלפון בתחנת מוניות. השכנות אמרו לי: „לא טוב בעל שלך לא מרויח!“ אבל אמרתי: „אני אשתו, יהיה טוב!“

מאיר עבד בבית-דפוס. אחר שוב לא עבד בכלל. שוב עבד כמה חודשים בבית-חרושת, ואני כל הזמן חיכיתי. חשבתי שיהיה טוב — אבל לא היה טוב, כי לא היה כסף.

הלכתי לחנות מכולת, אמרתי להם: „תנו לי בהקפה“, נתנו לי, אחר כך אמרו לי שכבר לא נותנים, אז הלכתי לחנות-מכולת שניה.

מאיר אמר לי שלא טוב לו. הוא הרביץ לי וצעק עלי. אמרתי: „איך אפשר לחיות ככה?“ אבל הוא בתור טוב. פעם באו מחברת החשמל. אמרו לי: „ת-

כאבים חזקים כבטן

יכף אחרי שהלכנו הרגשתי כאבים חזקים בבטן. הם היו כל כך חזקים ש- חשבתי שאני כבר לא יודעת מה אתי. הלכתי לרופאה ד"ר זיילר, ואמרתי לה שאין לי כסף ושאיני אשלם כשהיה לי. היא שאלה אותי אם הרמתי משהו כבד. אמרתי שלא, אז רשמה לי רפואה ואמרה לי לנחם.

לא היה לנו כסף ולא קניתי רפואה. אחרי שבוע הרגשתי כאבים חזקים. חשבתי שכבר הגיעו צירי-לידה, הלכתי לחפש בית-חולים. הלכתי לבית-חולים של וולך, כי הם דתיים ובוודאי לא יקחו הרבה כסף. הם אמרו לי שזה יעלה ששים לירות. ישבתי אצל הפקיד וביקשתי שיעשה לי הנחה. לב- סוף הסכים על חמשים לירות.

שמחתי שיהיה לי עוד ילד, אמרתי לבתי אתי, בת ה-4 שיש לי חינוך בבטן. פתאום, כשישבתי אצל הפקיד בבית-חולים, הרגשתי כאבים חזקים מאד. שאלתי אם ישנו רופא. הרופא שבדק אותי אמר לי שאני מוכרחה לשכב מידי, וכי אסור לי כבר לעזוב את בית-החולים.

פתאום נזכרתי ששני הילדים שלי בבית, ואין לי מי שידאג להם. כשפסקו הכאבים, רצתי הביתה ואמרתי לשכנה שתשגיח עליהם. אחרי כך הלכתי שוב לבית-החולים.

כעבור יומיים ילדתי, זה היה ילד, אבל הוא היה מת, כבר לא היה חינוק.

הם לא קברו

מאיר בא לבקר אותי. הוא לא אמר כלום. הוא הלך לפקיד של חברה קדישא הכללית. הם אמרו שיתן להם 12 לירות. הוא אמר שאין לו, אז אמרו שיתן להם כמסוכן את תעודת-הזהרות, כעבורן שישלם אחרי זה. אבל תעודת-הזהרות כבר היתה בידי בית-ה-חולים.

הם לא קברו את הילד שלי. מאיר הלך כל יום לראות, אבל הם לא קברו אותו. אז הלך לעתון והביא עתונאי שיראו איך שלא רוצים לקבור את הילד שלי, ושוב לא רצו. חברים אמרו למאיר שילך לאדם אחד בשם שלוש, מחברה קדישא הספרדית, והוא קבר בשבילנו את הילד. זה היה שמונה ימים אחי רי שהפלטתי.

כשבאתי הביתה, אמרתי לאתי בתי שקברו את החינוק ואין חינוק. בכיתי קצת, אבל עכשיו כבר לא בוכה.

אבל למאיר אין עבודה, יש לנו רק חובות. אני לא רוצה שיתגייס לגיון-הזרוב הצרפתי. אבל אני באמת לא יודעת מה יהיה הלאה. כל חנויות המכולת כבר מסרבות לתת לנו אוכל. לכולם אנחנו רק חייבים כסף, ולמאיר כבר אין ראש — ואין פרוטקציה.

התישכות

במעברות אחרות, מתחלפים האנשים. ה- וחוקים עוברים למושבים או כפרי עבודה, או מוצאים את סידורם הסופי בעיר. במעברת זרעין נמצאים אותם האנשים זה 4 שנים. **שאלה של מרים**, כאשר סנו, לפני כי שנתיים, אל ראש המועצה האזורית גלבוע, ותבעו סידור, השיב להם איש כפר יחזקאל,

מצבתו: „כאן קבור מייסד המדינה דוד בן גוריון.“

על המשך פעולותיו הבטיח צפתי להר- דיע לצבור באמצעות אסיפת-עם בקולנוע מוגרבי בתל-אביב. הקהל יצטרך להזוין בסבלנות: לעת עתה הוא אוסף את הכסף הדרוש לקיום האסיפה.

במדינה

היום המקוה. ללא כל אזהרה מוקדמת הגיע מברק קצר לבית משפחת פוטרמן בתל-אביב: "אני בא הרשל" אותו יום הגה יום חג ב' משפחה. הילדים לא הלכו לבית הספר, האב סגר את החנות וכולם נסעו יחד לשדה ה' תעופה לקבל את פני האורח.

הרשל פגש את פני משפחתו כיאות לבן שהצליח בחייו ועשה הון וכבוד. תחת זרי הפרחים שקיבל החזיר לקרוביו שפע מתנות ודברי ערך. הוא נראה מאושר לשוב לחיק המשפחה. בלהט אופייני לחייו, נישק את כל הדורות וכנות הדור, שפע בדיחות וסתם חי' דודים, התלוצץ עם כל הילדים בדרך לתל-אביב. בדירת קרוביו לא ידעה התרגשותו מעצור. הוא לא פסק לתאר עד מה מאושר הוא על שהגשים את חלום חייו.

למחרת בבוקר כשבאו לקראו לארוחת ה' בוקר, הופתעו בעלי הבית כשלא מצאו את

ח"כ ג'אבר מעדי
"לא אתה תקבעו!"

הרשל במיטה. חיפושיהם אחריו לא ארכו זמן רב "הוא יושב באמבטיה", סיפר הקטן בילדים. ואמנם הרשל ישב באמבטיה. הוא היה לבוש פיגמה ועניבה היתה קשורה ל' צאחרו. הקצה השני של העניבה היה קשור לברו. הרשל היה מת.

מכתב מהבן. הקרובים המוזעזעים מי' הרו להריץ מברקים לבלגיה: "אבא מת. כואו להלוויה." איש לא בא להלוויה. לא הגיע גם כל מכתב מבניו ובתו שהראה על התענינות מיוחדת בגורל האב. הרשל הובא לקבר יש' ראל מבלי שאיש ידע מדוע שם קץ לחייו. השבוע כחודשיים לאחר המות הגיע מכתב מבניו הבכור. הוא גולל את פרשת האב. הר' של נחמד בשיתוף פעולה עם הנאצים. לאיש לא היו הוכחות והוא לא הועמד לדין, אבל הקהילה היהודית בעירו נידתה אותו. גם י' חס הגויים היה מסוייג.

תריסר השנים לא שינו את היחס כלפיו במאום. הרשל יצא מדעתו. שבועיים לפני שהגיע לישראל עזב סנטוריום לחולי נפש. הוא עזב את בלגיה בחשאי.

מכתבו של הבן הסתיים במשפט ברור. "אין כל צורך להקים מצבה מיוחדת."

הארץ

ד"ר ליאו זאכס, בוקר קמברידג' שעבד כחוקר במחלקה הביולוגית (העולם הזה). רחל ג', תל-אביב

הבזז לעובדי הפלחה של אוכספורד!
* * *
אם יצליחו למכור את הסרט גם לש' וקי חוקי, שהם יתנו את הריח הנקי. (מעריב)

חיה שניצרה, חיפה
אחרי שאולמות הקולנוע יזולפו תחיי' לה במי בושט.

* * *
קהל היה מתוח, כשההוגרים המשי' כו לתקוף, אולם תורבאי עצר שני מרג' לי ציבור, (חדשות הספורט).
מרדכי דן, תל-אביב
ערך בהם משפט ליניץ.

קבועה, העדיפה להעבירם לתענוך, שם נמצ' אים, בין השאר שלושה ישובים חדשים שאליהם הועברו עולים ישר מן האוניה. תושבי מעברת זרעין מקבלים את מימי' הם, עשר שעות ביום, כזרם חלש ביותר, ממעיין יורעאל. הם לוטשים את עיניהם לעבר תענוך, שם מקבלים המתיישבים 15 דונם שלחין כ-30 דונם פלחה, רפת, אורחה ובית ראוי לשמו.

תושבי זרעין ביקשו להעבירם לתענוך. מובן שפנו למקום שנראה להם הבטוח ביותר: מפא"י. מפא"י הבטיחה. אם לא קיימה, הרי זה רק משום שהבחירות נגמרו.

אנשי זרעין ממשיכים, איפוא, לשבת ב' פתוחיהם, יורדים לעבודות בלתי קבועות לישובים הסמוכים.

טוענת הסוכנות: תושבי זרעין אינם רצויים בתענוך. הם נהגו לעסוק בשוק שחור וה' ברחות עם ערביי הכפרים הסמוכים סנדלה ומוקבלה השוכנים על הגבול, מול גינן.

אולם טענתם של בני המקום, "עשינו שוק שחור כי לא היה לנו ממה לחיות", אינה מחקבלת, משום מה, על דעת הסוכנות.

מיעוטים

10 יריות באויר

כשחזר שייך ג'אבר מעדי כחבר הכנסת ב' מקום ח"כ סוף אידיון זועבי שהתפטר, ז' כה, נוסף על כך גם ב'20 אלף ל"י וארבעת אלפים דונם מטעים, החליט מעדי שהגיעה העת להפגין את נאמנותו לשלטונות.

הוא רצה גם להתעלות על מתחרהו, הח"כ הדרוזי סלח כניפס. מעדי החתים את תומ' כיו על בקשה לממשלה בה היא נדרשת להכ' ריו על גיוס חובה של בני העדה הדרוזית לצה"ל, במקום ההתנדבות הנהוגה כעת.

על הבקשה חתם גם ח"כ סלח כניפס. לא חתמו: תומכיו של כניפס שלא נתבקשו לע' שות זאת. הם נעלבו, הצהירו כי לא יתמכו בגיוס חובה, כיוון שאין לדרוזים זכויות מל' אות. חוקי הממשל הצבאי, אמרו, חלים גם על כמה כפרים דרוזיים. הקרן הקיימת הח' רימה חלק מאדמותיהם, והפועלים הדרוזיים נאלצים להיוקק ללשכת העבודה של הער' כים. לשם מה, איפוא, יצודו בגיוס חובה?

אבנים על מכונית. כאשר הופיע שייך ג'אבר במכוניתו המפוארת בכפר עוספיה, כ' די להסיע את ראש המועצה ותומכו, לביב אבורוקן לדליית אל-כרמל, שם נערכה הגי' גה לכבוד התמונתו כח"כ, ציפתה לו הפתעה בלתי נעימה. מתנגדיו נאספו בכפר, ידו אב' גים במכוניתו, תוך קריאות: "לא אתה תק' בע אם נתגייס לצה"ל!"

בדליית אל-כרמל זכה לקבלת פנים דומה. בנו של המוכתר, עלי חלבי, שרצה בשעתו לגייס חיילי צה"ל דרוזיים למלחמה בשישק' יל בתקופת מרד הדרוזים — נאלץ להפסיק את נאומו הוצב-להלכות לטובת גיוס הח' בה, לצאת מן הבית באקדח שלוף ולירות 10 יריות באויר כדי להברית את המפגינים.

השבוע יצא המרצע מן השק: מתנגדי מע' די הודיעו כי אינם מתנגדים, למעשה, לגיוס חובה, אולם רוצים כי על הקריאות לגיוס יחתמו גם מנהיגיהם.

דרכי חיים

תייר בא למשפחה

הסטטיסטיקה הרשמית על מטרות בואם של התיירים למדינה כוללת סעיפים רבים. היא יודעת לציין כי רוב התיירים באים לביקור קרובים, מעוסם למטרות מסחר. בין שני סעיפים אלו נמצאים הצליינים העולים לרגל למקומות קדושים ו' סתם תיירים הבאים לראות את הארץ הקדו' שה. אף אחד מסעיפים אלו לא חלם את מט' רת בואו לארץ של התייר הרשל פוטרמן (63).
מא הוקמה המדינה, לא פסק הרשל לציין במכתביו לקרוביו בארץ כי הנה הנה, רק ית' פנה מעט מעסקיו וטרדותיו, יבוא לארץ לביקור. חבילות מזון ובגדים היו מגיעות מבלגיה לבתי הקרובים מדי חודש בחודשו בדיוקנות של גובה מיסים, אולם את השולח עצמו לא זכו לראות.

פעם היתה זאת מחלה שמנעה את הנסיעה ופעם חתונת הבת לא איפשרה לו לעזוב את בלגיה, אולם כל הקשיים והמכשולים רק הגבירו את תשוקתו של הרשל להגיע לארץ עליה חלם כל חייו.

הוא יושב באמבטיה. סוף סוף הגיע

אם להתנשק
אז ב'נשיק'
השפתו
החדש
בן פריס
Kissable

כחונן...
הטובה ביותר
הוא
האט רולקס
הנצחית

זמרה בתחרות
האחר' והתפוקה
* לכל טעם *
ונח לכל כיש

רדיו פאלאס

6 מנורות אופרה לונס
7 מנורות סופר
7 מנורות סופר לונס
8 מנורות ס'פוניק
8 מנורות פאגאניני

להשיג בכל
חנויות הרדיו.

1956
קולרו
תדרשו רק
מחפץ תקליטים
אטומות
טוב ביותר בעולם-תוצרת אנגליה

הסרט הישראלי המקורי
מעשה בח'נית

בהשתתפות טובי אמני התיאטרון הישראלי

תרגום אנגלי וצרפתי בגוף הסרט.
בתל-אביב — קולנוע אופיר
חיפה — קולנוע פאר
ירושלים — קולנוע רון

מופץ ע"י סרטי גבעתיפריש
מופץ ע"י פורום פילם

גוש מגרשים ברחובות:
טוב לשיכונים ולווילות — למכירה בהזדמנות

*
לפנות: תל-אביב, טלפון 24749

לגיון ג'ון ג'ידלי ורומית

זכרונותיו האישיים של
ג'ון באגוס גלאב

את מלחמת העולם הראשונה ביליתי בחזיתות צרפת ובלגיה, עם הפסקות בבתי חולים צבאיים. לכן, אין להתפלא שחיי הקרקטין של צבא הקבע, אחרי המלחמה, שיעממו אותי ביותר. על כן גם ברור מדוע שמחתי לקרוא, ביום קיצי ב-1920, כי דרושים קצינים מתנדבים לשרות בעיראק. ערביי ארץ זו התמרדו והיו סיוויים מרעננים לפעולה והרפתקות בארץ זרה. התנדבתי.

אולם כאשר הגעתי לעיראק כבר נסתיימו הקרבות. במקום משימות קרב מסעירות הוטל עלי תפקידי-שיגרה של צבא כיבוש. בכך השאר, הייתי אחראי לשמירה על גשר צר על נהר פרת, ליד רמאדי.

בוקר אחד, בתחילת 1921, גיליתי כי כל הגדה המערבית של הנהר. מול ראש הגשר, השתנתה בן לילה. קשדות ומטעי התמרים התכסו יצורים משונים, שלא היו שם מקודם. קבוצות אנשים ישבו על הקרקע המאובק במעגלים, סביב מדורות עשנות, בישלו קפה בכלים מפויחים, פה ושם נראו עדרי כבשים פזורים בתוך הים האנושי. אך מעל לכל — בלטו הגמלים. הם כיסו את פני הארץ.

מצאתי את עוזרי הברואי עומד באמצע הגשר, חוסם את הדרך בפני היצורים המשונים. "אלה הם בני שבט שמאר", הסביר לי. "שייך חוק ניצח את ראש שבטם במלחמה ועכשיו אין להם מקום מרעה."

היתה זו פגישתי הראשונה עם בני המדבר ומנהגיהם. משך חמשה ימים נהרו בני השמאר על פני הגשר — עדרים, סוסים רכובים, אוהלים ומטלטלים עמוסים על גבי גמלים. מדי פעם עברו גמלים שנשאו ביתני עצים משונים, מכוסים ויילונות מקושטים. לרגע קט היו החילונות מופשלים ופנים נשיים הציצו ביניהם.

ואו, באותה פתאומיות שבה הופיעו, נעלמו הפליטים. העדר האחרון עבר את הגשר. אלמלא היו לי במקרה כמה ספרים על ההיסטוריה והמנהגים של הערבים, הייתי בודאי שוכח את כל הפרשה. אולם קריאה חטופה בספרים אלה גילתה לי, לתמהוני הרב, כי אבותיהם של אותם בדואים מוזרים כבשו לפני מאות שנים את מחצית העולם התרבותי ויסדו אימפריה שגודלה כגודל האימפריה הרומית ואשר חיתה יותר זמן מאשר האימפריה הבריטית.

מעבר השמאר הפך בצורה זו לנקודת הימפנה הגדולה של חיי. במקום פליטים עלו בים ראיתי מול עיני רוחי את צבאות הכובי שים האדירים מימי קדם.

אז לב המדבר

התעניינותי בעניינים הערביים למשכה את תשומת לב מפקדי. כאשר, כי עבר שנה, עזבו רוב החיילים הבריטיים את עיראק, השאירה אותי המפקדה במקומי כי קצין קישור בין הממשלה לשבטי הבדואים. החלטה לנצל את השינוי בתפקיד לנסילת חופשה.

לקחתי אתי רק משרת אחד ובסכום של 15

"הנשק האחרון הוא העט", התוודה השבוע סר ג'ון באגוס

גלאב, מי שהיה משך 17 שנה מפקדו הכליכול של הלגיון

הערבי. מאז סולק עליידי המלך חוסיון לפני ששה שבועות,

שקט הגנרל האנגלי המודח במחשבות נזות, סירב לומר דבר

על פרשת שירותו וסילוקו מהלגיון. עתה, כפי שהודעה, שוכנע

כי השתיקה רק תעזור למחרתו הריב במרחב. ועל כן החליט

להפסיק את שתיקתו. בעמודים אלה מוגיש "העולם הזה" לפי

הסדר מיוחד, את הפרק הראשון של זכרונותיו, המפתיים ערב

פרוץ מלחמת העצמאות. הפרקים הכאים יפורסמו ב"העולם

הזה" עם סיום כתיבתם. כל הזכויות בישראל שמורות להעולם הזה.

ליש קנינו שני גמלירכיבה עלובים. על גמלים אלה, כשאנו לבושים בגדי בדואים, יצאנו למסע של חודשיים. התוכנית: לחצות את המדבר הגדול, המפריד בין גדות הפרת לעמק הירדן. המסע היה עבורי תגלית פוקחת-עיניים. יחד עם משרתי עברתי מרחקים עצומים של ישימון, מיושבים רק שבטי בדואים ספורים. שם למדתי להכיר את אצילות הבדואי, את מידת הכנסת האורחים שלו, את חייו הקשים, את גאוותו ואת מסורתו. סביב עשרות מדורות בלילות מדבריים שמעתי את אגדות גיבוריו, שקדמו עוד להופעת הנביא מוחמד.

סוף המסע היה בעמאן, העיירה הקטנה ששימשה בירת נסיכות עבר-הירדן. הגענו אליה בשעות הבוקר; עברנו דרך סימטה צרה לשוק הומה מאדם. היינו רכובים על ארבעה גמלים — אני, משרתי ושני בדואים שליוו אותנו בקטע האחרון של דרכנו. אחרי הדממה של המדבר, קשה היה לגמלים להתרגל לרעש השוק והם קיפצו בהתרגשות רבה.

לפתע היפיעה מילנו מכונית פורד רועשת. בחוטר התחשבות האופייני לבני ערים בפני חיות, לחץ הנהג ברוב כוח על צופר מכוניתו, בדיוק מתחת לחוטם הגמלים. גמלי נרתעו, בעט בארגו עגבניות בדוכן סמוך.

התחנתי הקים צעקה, הנהג הגביר את צפירתו ושוטר שצץ לפתע הוסיף את קולו למהומה. לשוטר היה גם מקל; הוא הודרו להנחיתו על גמלינו, תוך צעקות וקללות. מעבר לפינה הופיע במהרה שוטר שני, ש' שרק במשרוקית צרודה. אנשים הצטרפו ל' מקהלה ולא נותר לנו אלא לנוס מעמאן כ' שגלימותינו מתנפפות ברוח. רובינו נח' בטים בצלעותינו והמון מעורב של שוטרים ואורחים רודף אחרינו. כזו היתה פגישתי הראשונה עם משטרת הלגיון הערבי.

מחמאה משריף חוסיון

במקרה, הגעתי לעבר-הירדן בי אותו זמן בו ערך השריף חוסיון, מלך מכה, ביקור אצל בנו, האמיר עבדאללה. חצר המלך נערכה באוהלים בעמק הירדן, שם היה האקלים נוח יותר מאשר בעמאן שעל פיסגת ההרים.

משלת עבר-הירדן שמעה על נסיוני ב"ן

כל תנועה של כנופיות, כדי שאפשר יהיה להתגונן לקראת ההתקפה.

אחת החוליות נשלחה משבט הקושמאן. בוקר אחד, כשנהגתי במכונית דרך מאהל קטן, ראיתי ערבי שוכב אפרקדן בצל אוהל. ידעתי שערבי זה היה צריך להיות אחראי לחוליית צופים ליד באר, 60 קילומטר בתוך שטח סעודי.

"מוזע אינך במקום שנצטווה לשמור עליו?" שאלתי. "היה לי משהו לסדר כאן," ענה בשחצנות. "חוף מזה, הוהאבים אינם מתקפים כרגע."

היה זה יותר מדי. לא רק ששית החצפנות נועדה כדי להגן על השבטים, אלא ששולם עבור ביצועה מתקציב הלגיון. אלמלא ראיתי, היה בדואי זה מופיע בסוף החודש ודורש את משכורתו.

יתכן כי הייתי עייף ומתוח מרוב סירים מיגיעים. על כל פנים, איבדתי את סבלנותי, ניגשתי אל הגבר והסתחתי את אגרופי הקמוץ בפרצופו החצוף. אחר-כך ניגשתי למכונית ונסעתי הלאה.

כעבור שעה, בשווי באוהה דרך, ראיתי שלושה בדואים רוכבים לקראתי על גמלים. עצרתי את המכונית וירדתי אליהם. חשבתי שבפיהם בשורות מאחת התצפיות. אחד הרוכבים בעט בגמלו וקרב אלי בדהירה. תוך כדי כך שלף את רובהו מן האוכף, דרך אותו והיפנה אלי את קנהו.

"אתה היכיתי את אחי?" צווח לעומתי.

עמדתי בלתי "מוזיין", בשטח פתוח. גם לנהגי לא היה נשק. ראיתי פנים מזוקנים, מעוותים בכעס, מתקרבים אלי, ואז לפתע, מעד הגמל. ראיתי את הרכבו מרפה יד אחת מן הרובה ומנסה לייצב את הגמל. רגע זה הציל את חיי. שני הרוכבים האחרים התקרבו לחברם, הרגיעו אותו.

עתה כבר הייתי אני מרוגז. "היכיתי את אחיך, וגם אותך אלמד לקח!" צעקתי לבחור.

הבדואים דומרים לקח

מזינה קידומטרים מן המאהל חנתה יחידה צבאית קטנה ובראשה קצין בריטי. שאלתי ממנו שלוש משאיות מלאות חיילים ויחד אתם הרתית חזרה למאהל הקושמאן.

עקפנו את האוהלים ופנינו לעבר שלושה עדרי גמלים שרעו בסביבה. תימרנו את המכונית בעיגול עד שכל הגמלים היו מרוכזים לפנינו. אז פנינו חזרה למחנה הצבאי, כששללנו החי רץ לפנינו. מסרתי את הגמלים לשמירה בידי הצבא ונסעתי לואדי סמוך לאכול ארוחת צהרים. עתה היתה רשות הדיבור בידי הבדואים; היכיתי בסבלנות להתפתחות.

כעבור שתיים, התקרבה קבוצה של בדואים רכובים. הם ירדו מגמליהם, ניגשו אלי בצעדים מדודים. "סלאם עלייכם!" בירכוני.

נהגי פרש שמיה על החול והזמנתי את אורחי לשתות תה. אם לדון לפי מלל הנימוסים שהשמיעו, אפשר היה לחשוב שסתם נקלעו לחברתי, ללא כל כוונה. ידעתי אחרת. לבסוף פתח זקן התבורה: "יא סיד, הצדק אתך. הקושמאן עשו טעות גדולה. אבל למה אפשר לצפות מבדואים חסרי תרבות? ואילו אתה, יא סיד, איש נאור. והסליחה היא מידת האנשים הגדולים."

נערתתי לבקשתם והודעתי כי אחזיר את הגמלים. "ושה ישמש לכם אוהרה להבא!" הוספתי. הם הבינו כי עתה כבר פעל בשם הממשלה אדם שהבין את נשמת הבדואים וידע איך להתנהג אתם.

אני מחפש מתנדבים

יורי באזור הגבול של שבטי חויית ארך כחודשיים. עתה הגעתי למסקנה עם הדרך היחידה שבה אפשר יהיה להגיע לתוצאות כלשהן עם החיילים היא להוציא מאורם את אנשי הצבא הסודי. נוסף לשניאת הבדואים לחיילים, היה גם גורם חשוב אחר שדחה אותי להחלטה: החיילים הברברים לא היו נתונים תחת פיקודי. הדבר היה בודאי גורם לסיכסוכים ואי-הבנות והיה מוריד את ערכנו בעיני בני ה שבטים. כי אני חייתי במכונית, בלב המדבר ואילו מפקדי השקפותינו ושיטותינו התייגה שונות זו מזו.

בכל זאת היו רגשותי מעורבים בראיתי את אבק המכונית הצבאית האחרונה ועלם באופק המערבי. שלושה קילומטרים מזרחה ממני השתרע קו הגבול הסעודי ומאחוריו אולי הצ' טופפו שבטי הוהאבים הנוראים. לפני ומסביבי רעו עדרי החיילים. עמאן שכנה 200 קילומטר מאחורי ולא היה לי רשות כל אמצעי קשר אתה — מלבד הביואיק שבו חייתי ונסעתי.

ביליתי חלק ניכר מזמני בסיוור בין המאהלים. ניסיתי ל- שכנע את השבטים כי לא יוכלו להתקיים אם ימשיכו להת- גרות גם באבן אל-סעוד וגם בממשלתם הם. הפתרון היחיד שנראה לי, היה כי השבטים יחזרו למצוץ מרצון על פשיטות שוד מעבר לגבול ויתארגנו להגנה. בצורה זו היו שורבים את מעגל הקסמים של התקפות והתקפות-נגד.

למטרה זו, הייתי מוכן לגייס חיילים מבין החיילים עצמם. השבטים קיבלו את דעתי. אולם כאשר להתגייס כחיילים — חס וחלילה! הם לא יכלו עדיין להשתחרר מן הדעה כי הממשלה היא אויבתם המרה.

כאשר עזבו החיילים הבריטיים, היה הכוח הצבאי שנותר בשטח מורכב ממני ומעבד כושי מערב הסעודית. כעבור ימים ספורים, בשבתי בשמש באחד הערועים, ראיתי שתי דמויות מתקרבות אלי: אחת גבוהה מאד, השנייה נמוכה מאד. לי שמחתי הרבה גיליתי כי היא אלה שני חיילים בדואים, ששירתו תחת פיקודי בחייתי בעיראק. הם עזבו את תפקידם כדי לחפשני ולהצטרף אלי.

היכיתי את אחיך!"

יבדתי תוכנית, לפיה שיגרתי חוליות צופים מבני השבטים לשמור על כל הבארות לאורך הגבול, בצד הסעודי. תפקידם של הצופים היה להודיע לשבטים מיד על

אלף בדואים נהרגו

יחס החשרני והמרדני של תושביה, לא היה הסכנה היחידה שאיימה על קיום המדינה החדשה. המד- בריות ונתי המדבר של מרכז ערב שוב רתחו כמקרה. השב- טים הנודדים של חצי האי ערב, שתמיד היו גורם של תסיסה והתפשטות, שוב היו מוכנים לתווה. גם הפעם דחפה אותם הקנאות הדתית הקיצונית.

מן העבר השני של הגבול הסעודי הצטופפו שבטי ה- הוהאבים, שראו בשאר המוסלמים כופרים בעיקר, הנגררים אחרי פיתויי השטן. הם היו סכנה רצינית לעבר-הירדן.

כך קרה שבי-1920, בצאתי ממחנה חיל האויר המלכותי בעמאן פגש נהג משאית אנגלי פליטים שנהרו העירה מכפ- ריהם. "הוהאבים מתקפים! הוהאבים מתקפים!" צעקו הבורחים.

נהג לא הבין מה קרה בדיוק אך, ליתר זהירות, חזר לבסיסו. מטוס סיור יצא לראות מה גרם להתרגשות, גילה מחנה אדיר של רבבות בדואים סעודיים מתקרבים לפרברי הבירה. מיד הוזעקו מטוסי-קרב ומכוניות משוריינות. בקרב קצר, שבו נהרגו קרוב לאלף מתקפים, חוסלה סכנת הפלי- שות ההואביות הרציניות.

המדבר והחייל. האמיר עבדאללה משוחח עם אחד מקציני הלגיון הערביים, בשעת סיור בבסיס אימונים של הלגיון. למרות שלא התערב בניהולו המעשי של הלגיון, התעניין האמיר בכל דבר שנוגע לצבא.

אולם בזאת לא הושב השקט למדבר. כנופיות שודדים עב- רו את הגבול משני צדיו, בשורה אינסופית של התקפות ופעולות תגמול. צבא בריטי במספר רב רוכז על הגבול, לפי דרישתו של המלך איבן אל סעוד. אך לשטא. ההתקפות והשוד נמשכו.

אני יוצא לשטח

ק בי-1920 החליטה ממשלת עבר-הירדן לשים קץ למצב זה. עד אז לא היה קיים כל מנגנון שישליט סדר בין שבטי הבדואים הפזורים על פני רוב חלקי המדינה. בגלל נסיוני בשטח זה בעיראק, הציעה לי ממשלת עבר-הירדן משרה בלגיון הערבי, בתפקיד מיוחד: לשים קץ להתנפול- יות בין השבטים. הנעתי לעמאן בנובמבר של אותה שנה.

באותו זמן היה פיק באשא בחופשה באנגליה. התגוררתי בבית הציב הבריטי וניגשתי להכין הצעת תקציב להקמת יחידה מיוחדת בת 90 איש, שיגויסו מבין אנשי השבטים. פעולתי הרשמית הראשונה היתה לקנות מכונית פרטית ולצאת לסיור בשטח.

מצבי היה משונה במקצת. לא היתה לי כל סמכות לתת פקודות למישהו ובהיותי לבוש אורחית הביטו עלי אנשי הצבא כסתם טרדן. אולם מאחר שכל שליח רשמי מטעם הממשלה היה מעלה את שדום של השבטים, החלטתי בכל זאת להמשיך את סיורי בבעמדי המשונה.

כך ביליתי כמה שבועות במכונית, בלחית נהג ומורה דרך בדואי. עברתי במאהלים, לנתי במחנות רועים ושמעתי את טענותיהם. הם הסבירו לי כי לא יוכלו לשבת בחיבוקי-ידים כשאין איש מפריע לשודדים מעבר לגבול להתקיף ולשודד אותם. "החיילים האנגלים כאן רק שומרים שאנחנו לא נעבור את הגבול," טענו, "מה שהסעודים עושים לא איכפת לצבא."

יבדתי תוכנית, לפיה שיגרתי חוליות צופים מבני השבטים לשמור על כל הבארות לאורך הגבול, בצד הסעודי. תפקידם של הצופים היה להודיע לשבטים מיד על

הנעתי למחנה המלכותי בבוקר והוכנסתי מיד ל- אוהל קטן, בו ישבו הנסיכים עלי ועבדאללה, בנו הבכור והשני של המלך חוסיין. לאחר המתנה קצרה, נקראתי ל- הופיע בפני המלך. בדרך פגשתי שני עתונאים אמריקאים ש- יצאו מראיון. מלבדם, נראו תיירים רבים משוטטים על פני המחנה, מצלמים כל דבר שנראה להם ציורי.

הוכנסתי לאוהל מוגבה וארוך. בקצהו ישב המלך על במה מוכה. אחד העוזרים הושיב אותי לרגלי הבמה. מימין ל- מלך, ראיתי לפני אדם צנום, בעל זקן-מידות לבן שהגיע עד תווה. כך בודאי נראה בשעתו אברהם אבינו.

הוא פתח בשאלה שיגרתית, בקול רווי נימוס משועמם: "מנין באת?"

הוא היה כנראה עייף מניהול שיחות תפלות עם אירופאים שבאו לראותו מתוך סקרנות. "מעיראק," השבתי.

"באירופה או במכונית?" התעניין הוד מלכותו בנימוס. "על גבי גמל, הוד מלכותך," עניתי.

"גמל? ספר לי! ספר לי את כל הפרטים!" ציווה. נעניתי ברצון, וכאשר, עם תום הסיפור, הופיע אחד

תוצרת בית. שני המשוריינים הנראים ברקע יוצרו בבית-חרושת גרמני ביפו וליוו אותנו בפלישה לעיר-אק. החיילים לבושים קסטים של בני-מדבר בדואים.

משרתים והגיש ספלי קפה מר, קרא המלך לעומתו, בהצביעו לי: "הואללה! זה בדואי!" היתה זו המחמאה הגדולה ביותר ששמעתי עד אז בימי.

כך נוסד הלגיון

אחר שזהו סיפורי האישי במידה שהוא נוגע ל- הלגיון הערבי, אתעכב כמובן על נסיונותי האישיים. אם אכתוב באריכות על שנותיו הראשונות של הלגיון, לא זיה זה מפני ששנים אלה לא היו חשיבות, אלא פשוט מפני וא לא הייתי קשור עדיין אתו.

הלגיון הערבי נולד בי-1920, ככוח של 100 איש. תוך שנה, נה כבר 1000 איש. הוא אורגן כצבא על כל ענפיו, עם תי פלוגות רגלים, שתי מחלקות פרשים, פלוגת תותחנים תחת קשר. מפקדו היה פיק באשא. קולונל אנגלי ששירת בצרים והשתתף עם לורנס בשיחרור ארץ-ישראל וסוריה יד התורכים.

במרוצת הזמן צורפו גם כוחות המשטרה למפקדת הלגיון ופקודו הבטחון בכללותם נסרו לידי. תחילה התייחסו 'שבי עבר הירדן, ובעיקר בני השבטים, כחשד מהול-איבה זוח חזש זה. הם ראו אורגן עמאן אויב, שאיים על עצ- אוחם עתיקת הימים. רק בקושי יכלו קציני הגיוס למצוא 'עמדים מבני המקום שסיכמו לשרת בלגיון. בתקופה מסר- גת אף נאלצו לגייס ערבים מבני פלסטין. אולם כעבור זמן לצו לפטרם, כי אלה היו בוגדים וחסרי משמעת.

היו גם בעיות קשות אחרות. ללגיון לא היו בנייני מגורים, זסנים או אורחות. לא היתה לא אף מכונית אחת ואילו יצב הכספי של הממשלה החדשה היה בני רע ו-איי-אפשר ה לאסוף את המסים ולהשליט סדר במדינה. ואילו הצבא לא ל היה להשליט סדר לפני שזוייד ואומן כראוי — כלומר, ני שהוצא עליו כסף רב.

הכסף נתקבל בצורת תמיכה ממשלת בריטניה. גם אז לא ז הכל חלק. משך חודש אחד, למשל, נאלץ פיק לשלם את שכורות מכיסו וכשאור כספו, טילגרף אל הלורד טרנ- ווד, ממיניסטריון האויר הבריטי. הכסף הומצא — ואתו פה על כי פיק לא השתמש בפנייתו בצניורות המקובלים.

השבטים ומסרה לי תפקיד מיוחד בלגיון...

כעבור זמן מה הצטרף אלינו חייל נוסף: בדואי משבט שמאר העיראקי. עתה היו לי כבר ארבעה חיילים — אולם אף לא חזיית אחד.

לבסוף הופיע החזייתי הראשון: עודה אבן הודיבה. כע" בור שלושה ימים הגיע מעמאן קצין הלגיון הערבי לחלק מדים ומשכורת לצבאי הזעום. הוא הצליח לתת לחמשת ה" חיילים את מדיהם אך עמד על כך לערוך מיסדר לפני שישלם את המשכורות. דרישה משמעתית זו נראתה בלתי-הגיונית ל" עודה. הוא זרק את מדיו והסתלק. אך הגיע לאוהלו, הצטרף לכנופיית שודדים וחצה את הגבול הסעודי.

ביקור חטוף בעמאן הוסיף לצבאי שלושה חיילים חדשים, כולם מבני השבטים המקומיים. הופעתם הגיעה סוף-סוף את החזייתים להתגייס. הם ראו כי אין שירות צבאי מוריד מ" כבודם של גברי המדבר. לא היססתי גם להסביר כי אם לא יתנדבו בני החזייתים, אגייס חיילים משבטים אחרים והם ישליטו סדר במאהלי השבט הסרבני.

לפני חלוף החודש, היו לי כבר 20 חזייתים. קיבלנו גם ארבע משאיות ושני העיראקים שלי החלו להדריך את המ" גוייתים החודשים בשימוש במכונות-ירייה לואיס וויקרט. משמר המדבר החל בפעולתו.

רצח ליד בור מים

סידורי השמירה על בארות המים לאורך גבול סעודיה נתגלו כיעילים ביותר. אולם היה קטע הררי אחד בדרום, חסר כל שמירה. שיגרתי לשם חולייה בת חמשה חיילים רכובים על גמלים, עם הוראות לחנות ליד בור מים במרומי ההר ולשמור על מעברי הגבול.

הם הגיעו לבור לאחר מסע של שלושה ימים. תחילה סיירו סביבו לחדא שאין איש שם. לאחר מכן ניגשו אל פי הבור. הם גילו כי יש בו מעט מאד מים ואחד מהם ירד בחבל לתחתית כדי למלא את נארותיהם.

אנשי היו כה עסוקים במלאכתם ששכחו להציב שמירה, על אף התראתי בצורך בהירות. לפתע ניתכה אש קטלנית. ארבעת החיילים נפלו ארצה. החמישי, בתחתית הבור, לא הרגיש במאומה. האויב, שודדים סעודיים שפניהם היו מועדות לערבי החזייתים, הסתער קדימה לשחוט את הפצועים. אחר העלו האורבים את החייל החמישי מתוך הבור, שחטו גם אותו.

אחד מארבעת הפצועים הראשונים היה נער קטן ומכוער בשם חמדאן אל-בילאחי. רגלו נמעה עליידי קליע במטה הראשון ואילו קליע שני ריסק את מנגנון היריה של רובהו. הוא לא איבד את עשתונותו: לפני שהאורבים יכלו להתקרב לבור, חזל הפצוע תחת שיח סמוך.

תחילה היו השודדים עסוקים בשחיתת הפצועים ובבדיקת הגמלים שנפלו שלל. אז גילו כי שבו חמשה גמלי-רכיבה בעוד שרק ארבע גמיות היו מוטלות לרגליהם. הם החלו מחפשים את החמישי.

חמדאן ראה אותם מתפורים בשטה, מחטטים בין שיחים וסלעים. אחד מהם פסע בקו ישר אל השיח שהסתיר את חמדאן. הנער לפת את שרירי רובהו, התכונן לצעקה שתבשר את גלוי, לסכין שתשים קץ לחייו. אך חמדאן חי כל ימיו ככל המתת הפתאומי. הוא לא נואש. בהתקרב השודד לשיח, דחף חמדאן את קנה רובהו קדימה, ציחה על אויבו לעצור. "קח אותי תחת חסותך או שאני אהרוג אותך!" קרא הנער. הערבי המזוקן נעמד חסר-אונים לרגע. כל תנועה היתה עלולה לשים קץ לחייו. לבסוף נכנע: "אני נשבע באללה שאתה תחת חסותי!"

חמדאן זרק את רובהו השבור. שבועתו של השודד הצילה

אותו גם מפני חמת יתר השודדים. הם לקחו את הגמלים, פנו חזרה לעבר סעודיה. היה זה אחד ממעשי השוד האחרון נים באזור הגבול.

שקט חוזר לגבולות

שנים 1932 — 1936 עברו בשקט, תוך התחזקות מתמדת של הלגיון. לא ידענו אז כי לפנינו 20 שנות מלחמה ומאבק דמים. משך אותה תקופה היתה משמר המדבר חמישית הכוח הכולל של הלגיון ואילו אנוכי, זכיתי להיות הקצין השני בדרגתו, לאחר פיק באשא, ומפקדו בפועל של הלגיון בתקופת העדרו של הבאשא.

כך נודמן לי להכיר מקרוב את קציניו ואנשיו של הלגיון. ביניהם היו קצינים רבים שקיבלו את אימונם בצבא העותומני. מניהם למדתי כמה גבוהה — ואף נוקשה — היתה רמת המשמעת והאימונים של צבא זה. חלקם של קצינים אלה בעיצוב דמותו החיילית של הלגיון הוא רב, וזכאי לציון והוקרה.

ב-1932 הוכתרו מאמצי בהצלחה. אותה שנה הגיעה לירד שליט משלחת סעודית שחתמה על חוזה של שכנות טובה עם עבר-הירדן. מאז, הפך הגבול המדברי לאזור העולה בתכונות השקט והבטחון שלו על כל מדינה אירופית.

פנטזיה לכבוד הנסיך

מיפגש החשוב ביותר בעקבות חוזה זה היה, ללא ספק, ביקורו של הנסיך סעוד אל סעוד, כיום מלך סעודיה, בשנת 1936 לעמאן. בתוכנית סיורו, נכלל גם מיסר של יחידות המייצגות את הלגיון הערבי. המיסדר לא היה גדול במיוחד, אך כלל פרשים, חיל רגלים, יחידות ממונעות של משמר המדבר, רוכבי גמלים ומשטרה עירונית. שני הנסיכים, סעוד אל סעוד הסעודי וטאלא איבן עבדאללה העבריידי קיבלו את המיסדר כשהם רכובים על סוסים, זה בצד זה.

משך השנתיים האחרונות נתן לנו השקט המוחלט ששרר במדבר שהות להכניס כמה שיכולים ותמרוני-ראווה למשמר המדבר. בין השאר, אימנתי יחידות גמלים לבצע תרגילי-ראווה מיוחדת במינה. לבושים במדי חאקי, כשמותניהם חגורים אבנטים אדומים וסרטים צבעוניים מתנפפים מאוכפיהם, הופיעו רוכבי הגמלים על מיגרש המיסדרים.

הנסיכים עזבו בינתיים את סוסייהם, התיישבו על במה מקושטת. חיילים הגישו להם קפה ומשקאות קרים. ברכיבה רגילה, מגיע ראש הגמל לגובה חזהו של הרוכב. לפי סימן מיוחד, הורידו הגמלים את ראשיהם תוך כדי דהירה, אפשרו לרוכבים להציג מצבי יריה שונים מהאוכף. אהר באה שורה של תנועות סך, שבוצעו בדייקנות של שעות.

לבסוף נערך המיפגן העיקרי. הגמלים הופיעו כשהם דוהרים בקו ישר, פרוש לרוחב. ברגע מסויים קפץ כל רוכב שני מעל גמלו, כרע ברך וירה חמשה כדורי-סרק במהירות. אחר התרום, רץ אל הגמלים שהמשיכו בינתיים בהתקדמותם, טיפס חזרה למקומו. משך כל הזמן, לא נשבר קו ההסתערות, לא הוטא קצב הדהירה. היו עוד תרגילים שונים, שהראו את משמעת הרוכבים ושליטתם המוחלטת בגמלים.

אמנם, ראיתי בדואים בודדים מבצעים להטוטים דומים. אולם היתה זו הפעם הראשונה שיחידה סדירה בדואית הציגה בפני נסיך מולדת הגמלים! עד אז הביטו הסעודים על תושבי עבר-הירדן כעל פלאחים כאלופים, שאיבדו את מורשת המדבר. המיפגן פקח את עיניהם.

בערב ערך האמיר עבדאללה סעודה בדואית מפוארת לאורחו הסעודי. המנת העיקרית היתה גמל שלם, שנצלה במצב כריעה

איש מדבר זה הוא סמל בדואי, משבט החזייתים שהתנדב לפני 15 שנה למשמר המדבר, שהוקם ואומן על ידי גלאב עצמו.

טבעית. בכסן הגמל היו כבשים צלויים, ממולאים עופות צלויים. בתוך העופות היו דחוסים ביצים, נתחי כבד, שקדים וצנובר. 20 גברים חסונים היו דרושים לנשיאת המגש העצום שעליו הונחה הארוחה.

משהו על יהודים וערבים

עם הבעייה הארץ-ישראלית באתי במגע לראשונה ב-1932. בהיותי חבר בית-הדין המיוחד לענייני בדואים. ערב אחד הגעתי לעמאן לקראת ישיבה של בית-הדין, שנקבעה למחרת בבוקר. על סדר היום עמדו כמה בעיות רציניות שנגעו לשכטים והייתי כולי שקוע במחשבותי.

בבוקר יצאתי ברגל מביתי לאולם הישיבה. באחד הרחובות נדחק המון רב, הקשיב לנואמו של אחד מהם, שנישא על כתפי חבריו. הוא דיבר על בעיית פלסטין. אחרים נופפו במקלות, דגלים ואלות. לא שמתי לב במיוחד לכל העניין; הייתי טרוד מדי במחשבותי על הישיבה.

ניסיתי לחמוק בשקט דרך הקהל, כאשר לפתע צעק הנואם משהו לעומתי. לא שמעתי מה אמר בדיוק והמשכתי בדרכי. אולם האספסוף הודגב אחרי, בהשמיעו צעקות וקללות. חייל משמר הגבול יצא מפתח אחת התנויות והתייצב לצדי. לפתע ניתכו כמה אבנים לרגלי. פנינו אל האספסוף, שנעצר חמשה מטר לפנינו. החייל ניצב ביני לבין הקהל והחל מדבר אלי בקול. אך אי אפשר היה לשמועו.

עמדנו כחצי דקה פנים-אל-פנים. לבסוף הסתובבנו והמשכנו בדרכנו. שוב ניתך עלינו מטר אבנים. מצבנו היה מדיאג. לפתע נשמעה דהרת סוסים מן הקצה השני של הרחוב. דרך הקהל רכב האמיר שקיר, דודנו של האמיר עבדאללה ואחד מידידי הקרובים. גם הוא היה בדרכו לישיבת בית-הדין. יחד עם שלושת חבריו, סובב את רכבו, נופף את השוט שבידו וציתה על הקהל להסתלק. ההמון פרץ בתרועות היד; כי האמיר היה אהוב מאד על התושבים. הודות לו נמנעה ממני אי-נעימות רבה.

כאשר ארעה תקרית זו, הכירו אותי מעטים מאד בעמאן. אולם כשפרצו מאורעות 1936 בארץ-ישראל כבר היו לי ידידים רבים בעבר-הירדן וגם הספקתי ללמוד משהו על הבעייה היהודית-ערבית. לא הסתרת גם את דעותי בשאלה זו ולא פעם הסברתי בפומבי כי שיבת היהודים לארץ-ישראל היה בה משום מעשה-על היסטורי נגד תושביה הערביים.

המזור הוא שהאשמים האמיתיים לטרגדיה זו לא היו האנגלים או הערבים ואף לא היהודים. עובדה היסטורית היא שהאנגלים והערבים היו שני העמים שהיפלו את היהודים לרעה פחות מכל עם מערבי אחר. אולם כאשר היה צריך לשקם ולמצוא פתרון לבעיית היהודים, היו דחאק שני עמים אלה חייבים לשאת בעומס הבעייה, בעוד שארצות כמו אמריקה סירבו לקבל מהגרים יהודיים. הטרגדיה היהודית נוצרה באשמת הארצות הנוצריות של המערב; פתרונה הוטל על המוסלמים של המזרח. בזה, לדעתי, היה נעיץ אי-הצדק ההיסטורי.

המרד עובר אלינו

בסתיו 1938 התקרב המרד הערבי בארץ-ישראל לסיומו. שתי דיביות ברשימות שלטו על הארץ ורוב מנהיגי המרד הוכרחו לברוח לרמשק ומשם לנהל את הפעילות. ערביי ארץ-ישראל — ובעיקר אנשי הכפרים — סבלו קשות והתקרבו לאפיסת כוחות. לאור מצב זה, החליטו המנהיגים ברמשק

במחנה האימונים של הלגיון הערבי. עם הגברת קיצב הגיוס בשנות מלחמת העולם השנייה, אשר סגל המדריכים שלהם היה מורכב רובו ככולו ערבים מקומיים. שאביו הגיע לעבר-הירדן כעבד. בנו של העבד הגיע כזמן קצר יחסית לדרגת פיקוד.

המטה הבריטי לא האמין בכוח הלגיון

לוחם פעיל. כי המטה לא האמין עדיין שחיילים ערביים יכולים ללחום.

נקראתי למטה הגנרל הנרי וילסון, בקומה העליונה של מלון המלך דוד בירושלים ישם פגשתי גם את העוצר עבדול איללאה, את ראש ממשלתו נורי אל-סעיד באשא ואנשי פמלייתם. הם היו דרוכים לפעולה והתלוננו על חוסר-המעש של הצבא הבריטי. חורתי לעמאן ונפרדתי מהאמיר, בדרכי לגדוד הממונע שכבר מתקדם מרוחה, אל תוך המדבר.

אנו יוצאים לעיראק

כוח הערבי שיצא לעיראק עם הצבא הבריטי היה מוסע במשאיות פורד שקנינו ישר מארצות-הברית. נשקנו היה קל — רובים, מקלעים ומכונות-ירייה בינוניות. היו איתנו גם ארבעה מתוך ששת המשוריינים מתוצרת יפו. אשר לתותחים ומרגמות — לא היו לנו כלל. תפקידנו הקרבי הראשון היה לסייר את מבוואת מיבצר רותבה, מיבנה אבן מוצק, שחשל על כביש חיפה-בגדאד, מרחק 140 קילומטר בפנים הגבול העיראקי. אם נוכל גם לכבוש את המיבצר, הודיע לי הגנרל וילסון, יקל הדבר על הכוח העיקרי שיתקדם לעבר בגדאד.

הגענו ללא תקלה עד למבוואת המיבצר והצבנו את מכרי גיותינו מסביב לבניין הגדול. עלי פי הידיעות שבידינו, נמצאו אותה שעה במיבצר 100 שוטרים עיראקים. לאחד הסמלים שלי היה אח בין העיראקים. כדי להתגבר על התנגדות המגינים הובטחה לנו גם עזרה אווירית. התיישבנו על הגבעות מסביב והכינו.

המטוסים הופיעו, הטילו כמה פצצות וחגו מעל למיבצר. אחד מהם טס אלינו בגובה נמוך ביותר הטיל פתק שהודיע כי אנשי המיבצר הניפו דגל לבן לאות כניעה. העניין נראה לי קל מדי. עליתי למכוניתי ומירתתי לכיוון הבניין. המטוסים חזרו לבסיסם, להפיץ את בשורת נצחוננו.

המיבצר נופל

השמחה היתה מוקדמת מדי. במקום לפתוח לנו את שער הברזל הכבדים, פתחו העיראקים עלינו באש כבדה. נסוגנו לרכסים והודענו בכעס לבסיס כי המיבצר היה רחוק עדיין מכניעה. כעבור שעותיים הופיע מטוס בודד. הוא חג מעל למיבצר, הטיל פצצה אחת, שהחטיאה את המטרה. אנשי המיבצר ירו בלי הרף מנשק קל. אחר הצהריים הופיע מטוס שני, ואף הוא הטיל פצצה שהחטיאה. מאוחר יותר שמענו כי אחד המטוסים נפגע מאש המקלעים והתרסק בדרך חזרה לבסיס. מפקד הטייסת, שנהג בו, נהרג תחנת השידור העיראקית שידרה מיד ידיעה כי אני נהרגתי. הידיעה הועברה עליידי רדיו ברלין והב.סי. חזר עליה מבלי לאמת אותה תחילה. וכך הופיעו בכמה מעתוני לונדון מאמרי הספד מוקדשים לי.

למחרת, שלחתי מכתב בערבית לאנשי המיבצר, בו הודעתי להם כי כבר עשי מספיק להצלת כבודם וכי מותר להם להיכנע מבלי להשחיר את פניהם. שלחתי את המכתב עם אחד הבדואים שלי, אך העיראקים סירבו אף לקבל את הפתק. הם כבר ידעו, כנראה, על התגברות שהיתה בדרך אליהם.

בליה, עת שכבנו בחשיכה, ראינו שירת משוריינים מתקרבת למיבצר, תוך יריית צרורות שלמים של רקיסות צבעוניות. אנשי המיבצר השיבו בפנטויה שלמה. הבינותי כי אין טעם לתקוף אויב העולה עלינו פי שניים ויותר, וחזרתי עם אנשי לבסיסנו הקדמי. בדרך פגשנו פלוגת משוריינים של חיל האוויר, שנשלחה לעזרתנו.

פקד עליה קפטן קסאנו, האיש בעל המוג הקר ביותר שפגשתי מימי. הוא החליט בכל זאת לגשת למיבצר; איתנו נמשכנו חזרה לבסיס. התברר כי טור התגברות שהגיע לרותבה היה מורכב ממשוריינים תחת פיקודו של פאוזי אל-קאקובי, אדם שרכש לעצמו שם כמנהיג כנופיות במרד הערבי בארץ-ישראל. אנשי קסאנו תקפו את הטור של קאקובי שם שיצא לסיוור ודבר זה, כנראה, הניע את קאקובי לנטוש את המיבצר ומגיניו לגורלם.

שעה שהתנגשויות אלה התנהלו ליד רותבה, ישב הכוח שלנו בבסיס הקדמי, הצטייד בדלק, תחמושת ומוון לקראת חיידוש ההתקפה. אולם בשובנו למיבצר לפמרת היום, התברר כי המגינים הסתלקו בליה, השאירו את המקום בידי קסאנו ואנשיו.

מטוסים גרמניים מתקיפים

תחנה הכאה במסע היתה צריכה להיות הבאנייה הנצורה עצמה. יחד עם הכוח הבריטי הפורץ, יצאנו לדרך, כשמאחורינו נעות באריות 200 משאיות כבדות עמוסות ציוד ומוון לאנשי הבאנייה.

קולונל קינגסטון, מפקד הכוח הפורץ, לא האחרון של המסע, במקום לצרפנו לחבאנייה, הטיל עלינו תפקיד סיוור, הפורץ, דבר זה עלה לו ביוקר. את השטח, שקעו בדיונות החוליות לספח חוליות של הלגיון כמי שטור הממונע. בדרך הופיעו מטוסים גרמניים באחת ההתקפות, נהרג אחד מהמטוסים שיצאו משדות כלב בחר את כיבוש עיראק.

הגיעו משוריינים עבור הלגיון. אומרים שהם עשויים מקארטון מוסחה. היתה זו אחת הדקירות הרבות שהנסיך טלאל הפנה אלי כביטוי לחוסר אהדתו. הרגעת את האמיר והסברתי לו כי השריון היה עשוי פלדה.

כאן רצוני להוסיף פרט אישי. באוקטובר 1939, חמישה שבועות לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, נולד לי בן בירושלים. הציעו לי לקרוא לו דוד, על שם עיר דוד שבה נולד, אולם החלטנו לקרוא לו גודפרי, על שם מלך הצלבנים הראשון בירושלים. כאשר חזרנו לעמאן, הכריז האמיר עבדאל-לה כי בני חייב לשאת שם ערבי. הוא קרא לו פאריס — שפירושו פרש או אביר, שם שהתאים די הצורך לגודפרי. מאז קראו לי יידי "אבו פאריס".

ראשית הדרך לגדולה

רוב בירות ערב פעלו מנהיגי המרד הפלסטיניים, הפיצו שנה עיוורת לאנגלים. סוכנים גרמניים עזרו להם במלאכתם. רק ארץ ערבית אחת התייצבה בלוי וללא היסוס בצד בריטניה. היתה זו עבר-הירדן, בראשותו של שליטה, האמיר עבדאללה. אולם מאחר שבריטניה היתה משוכנעת כי

שער מנדלבאום. צילום של שני לגיונרים בשטח ההפקר, המפריד בין ישראל וירדן, בשער מנדלבאום. הסמל משמאל החל את הקריירה בלגיון כשטר, שעה שהלגיון מילא גם תפקידי שיטור בעבר-הירדן.

ארמון המדך בעמאן היה תמיד פתוח בפני מפקד הלגיון. בצילום שלפנינו: גלאב באשא עובר על פני שומר השער הראשי של הארמון המלכותי.

המלחמה תתנהל באירופה, הוותה לו על הצעת עזרתו האדיבה. החורף עבר תוך אי-מנוחה רבה. פולין נכבשה, ואחריה נורבגיה, הולנד בלגיה וצרפת. יחידות גרמניות ואיטלקיות הופיעו בסוריה. השפעת הגרמנים בבגדאד גברה והלכה. יום אחד הופיעו בעמאן מר אנתוני אידן הגנרל חייל. הם נהר קבלו לראיון עליידי האמיר, ובשיחה מתונה לאחר מכן, הודיעו לנו כי מעתה יהיה כל חייל יידי במזרח התיכון חשוב למאמץ המלחמתי.

האיטלקים, הסבירו לנו, עמדו לפתוח בהתקפה בלוב וכל הכוחות הבריטיים במזרח התיכון היו דרושים לעמוד מול ההתקפה זו. ערכנו מיסדר חטוף של היחידה הממונעת בפני הגנרל והוא הסכים מיד שכוחה יוכפל עד לתקן של גודד מוגבר. הצבא הבריטי התחייב לספק את הנשק והציוד הדרושים. בינתיים, שוגרה פלוגה של 200 חיילים לתפקידי שמירה בבסיס חיל האוויר המלכותי בעקרי, ליד גדרה, בארץ-ישראל. היה זה התפקיד הראשון שהלגיון הערבי נטל על עצמו מחוץ לגבולות ארצו. הכוח המשטרתי הקטן עלה על הדרך שבסופה נועד להיות צבא גדול של ממש.

פגישה בירושלים

חלה תקופה של כוונות קרבתניות וגיוס מוגבר. פעם או פעמים התפתחו קרבות-אש קטנים בין אנשי הלגיון לבין חיילים צרפתיים מסוריה, שציתתו להוראות ממשלת ווישי הכנועה. בבגדאד, באותו זמן, חלה הפיכת חצר ובמקום יורש העצר האמיר אבדול איללה תפס רשדי עלי אל-קילני את השלטון, כעבור חודשים, הכריזה הממשלה העיראקית החדשה מלחמה על בריטניה וצבאה הטיל מצור על בסיס חיל האוויר המלכותי בחבאנייה.

היו אמנם קצינים ודיפלומטים בריטיים רבים בעיראק שדיברו ערבית והכירו היטב את הסביבה. אולם עם הכרזת המלחמה הושמו כולם במעצר. על כן, כאשר החל המטה הבריטי בירושלים מתכנן את כיבוש עיראק ופריצת המצור על חבאנייה, צורפת קצין ישרור לתפקידים מיוחדים בין השבטים הערביים שאנו עלולים להיתקל בהם. את הגדוד הממונע החדש הרשו לי לקחת אתי כליחי צמוד, לא ככוח

לעשות נסיון אחרון ל־ לבות מרד בעבר-הירדן.

הם חשבו כי הלגיון הערבי קטן וחלש מכדי לסכל את נסיונם. אם יצליח המרד, חשבו, ייאלצו הכוחות הבריטיים לעבור לעבר-הירדן כדי לזכאו והלחץ על ערביי ארץ-ישראל יקטן. הם אף האמינו כי בעבר-הירדן ההררית והפראית יודקו הבריטים להרבה יותר מאשר שתי דיכויים להשלטת סדר. משך שלוש שנות המאורעות בארץ-ישראל, עלה כוחו של הלגיון הערבי במאות אנשים. אולם כל הכוח — כ־1200 איש — היה מפוזר בחלקי המדינה, ללא כל עתודה מרכזית למקרה שיהיה צורך בתגבורת פתאומית באחד האזורים. לאור המצב בארץ-ישראל הוחלט על הקמת עתודה של 500 חיילים בדואים נוספים. הם אומנו כפרשים וחיל רגלים ממונע, ונועדו לתהילה ברבות הימים. קראנו להם יחידת המדבר הממונעת.

מזחמה ככנופיות

תחילת מארם חזרה כנופיה של 100 ערבים מסוריה לעבר-הירדן. הם היו לבושים במדי חאקי והובילו את ציודם על פרות. בין השאר, הביאו אתם כמויות גדולות של חומר

נפץ, למטרות חבלה. הם שהו יום אחד בכפר עבר-הירדני, התקדמו לאיטם לעבר הרי ע'ג'לון. בדיר אל-צאנע נתגלו עליידי שיור רכוב של הלגיון. הם ירו על המשמר, אך הלה הצליח להמלט ולהודיע על מקום הכנופיה.

לחננו נגדם מחלקת פרשים ושתי מכוניות של היחידה הממונעת. אנשינו באו במגע עם האויב בשעת הצהריים. הבדואים שלנו קפצו ממכוניותיהם, הסתערו תוך קריאות קרב על הכנופיה. ואז, בהיותם 100 מטרים מן הכנופיה, הופיעו בשמים שלושה מטוסים של חיל האוויר.

בראש אנשינו עמד סגן בריטי, בשם מקאדם, האנגלי היחיד בשורות הלגיון, מלבד פיק ואנוכי. הוא חשש שהטייסים לא יבדילו בין לגיונרים ואנשי הכנופיה, הודקף מלוא קומתו, החל מנופף בכפייתו האדומה. אנשי הכנופיה הבינו כי הוא קצין, ריכזו עליו את אישם. מקאדם נהרג במקום.

המטוסים הצליחו לפגוע בכנופיה. אולם בגלל התערבותם, נאלצו אנשינו להפסיק את ההסתערות ושרידי הכנופיה הצליחו לעבור לארץ-ישראל.

באותם הימים סיים קולונל פיק את שרותו וחזר לאנגליה. ב־21 למרץ, 1939, קיבלתי לידי את הפיקוד על הלגיון הערבי.

ששה משוריינים מיפו

ודשיים תמימים נמשכה המלחמה בכנופיות. המורי דים ירו במכוניות שעברו בכבישים, פוצצו את צינור הנפט מעיראק לחיפה. פה ושם תקפו ונקודות משמר של הלגיון או ניסו להעביר נשק ואנשים מסוריה לארץ-ישראל, דרך עבר-הירדן. אני עצמי הובלתי הסתערות וסוורים לא מעטים נגד כנופיות אלה, שניסו לערער את יסודות הכנה והיחידות בין בריטניה לעבר-הירדן. לבסוף, נכנעו ועזבו את הארץ.

מכל האירועים האלה צמחה לנו לפחות טובה אחת. כדי להגן על התחבורה בכבישים, פניתי לבית-חרושת ואגנר ביפו. מפעל זה, שהיה שייך לגרמנים, התמחה בשיוון משאיות ומשטרת ארץ-ישראל כבר היתה מצוידת בכמה משוריינים כאלה. המנתי ששה עבור הלגיון. אך לפני שהגיעו אלינו, כבר פסקה מלחמת הכנופיות.

אותו ערב ישבתי עם האמיר עבדאללה באוהל שהוקם בגן הארמון. הנסיך טלאל בא לקראתנו כשהוא קורא לאביו:

עד אשר ראה נכנס לפעולה!

יתקיף דרך המדבר. לצורך זה הופעלו כל אנשינו. מיפקד היציאה נערך במפרק והאמיר עצמו בא להיפרד מאתנו. היתה זו הפעם הראשונה והאחרונה שראיתי נשען על מקל הליכה. אולם רחוק היתה איתנה ודבריו הצבו להבות. "ערכים!" קרא לחייליו, "הגיעה שעתכם לשחרר את המולדת הערבית. אני סומך עליכם שתמלאו את יעודכם ההיסטורי!" החיילים הריעו לאמיר; עלינו על מכוניותינו ויצאנו מזרחה, לאורך כביש חיפה-בגדאד, לשחרר את סוריה.

הקרב עם המשווריינים

ב מובצע זה, לראשונה, בא הלגיון במגע הדוק עם כלי המלחמה המודרנית בכל עוצמתם. תותחים צרפתיים הפגיונו, מטוסי-קרב ומפציצים פקדו את מערכנו ללא הרף. מולנו עמדה פלמירה, בירת המדבר מימי קדם, כאגוז שאין לפצחו. היא חלשה על דרך התקדמותנו לדמשק, וללא סיוע אווירי לא היתה לטור המתקיף כל תקנה להכניע את המיבצה. האווירונים היו עסוקים אותה שעה בחזיתות אחרות, לוחצות יותר. מבצענו נחשב כפעולת-הכחה.

כאחד הימים אירע דבר שרבים מחברינו האנגליים ראו בו תופעה אופיינית לחימת הערבים. מחלקה של לגיונרים היתה מחופרת לפני המיבצה ואנשיה לא יכלו לשאת את חוסר המעשה. סמל המחלקה התליט כי מה שאין הצבא האנגלי מסוגל לעשות, יעשה הוא 30 אנשי. הוא התרומם, הוביל את אנשיו בהסתערות-מצח על המיבצה הצרפתי. רק לאחר שהפיקוד הבריטי שיגר אחריהם משוריינים, אפשר היה לשכנעם לחזור לעמדותיהם.

בכל זאת, היה זה הודות לאותה רוח סוערת שהקפאון נשבר. מחלקת לגיונרים הוצבה לחסום את דרך העפר הראשית שהובילה לכפר סוכנה, ממזרח לפלמירה. בוקר אחר הופיע טור צרפתי ממונע התקדם ישר אל הלגיונרים. הוריתי להם להחזיק את הקו ולא לזוז ממקומם. בינתיים, קראתי לתגבורת ממוכנת שתאגוף את הצרפתים, תתקיף אותם ממזרח. רק עם היכנס התגבורת לפעולה היו אנשי המחלקה החוסמת צריכים לפתוח בהסתערות.

אכן הסתפקו הלגיונרים בהגנה משך דקות ארוכות. אולם בראותם את הצרפתים מפרשים ומהססים להתקדם, שכחו את כל כללי הטקטיקה ותיאום הפעולה, פתחו בהתקפת-תנופה על הצרפתים. אלה הרימו את רגליהם, החלו בורחים לכל עבר. אותו רגע הופיעה התגבורת, שכל תפקידה הצטמצם בביטאטא שרדי האויב מן השטח. נצחנונו פגע קשות ברוח האויב הנצור בפלמירה. הוא נכנע למחרת היום. הדרך לדמשק היתה פתוחה לפנינו. כעבור ארבעה ימים באה הפקודה לאורך החזית הסורית: "להפסיק אש!"

במקום מאות — אלפים

פ עזודת הלגיון הערבי מול בגדאד ופלמירה הפתיעו לחלוטין את הפיקוד הבריטי. עד אז, לא חשב איש על הצבא המדברי הקטן כעל כוח לוחם בעל ערך כלשהו. עתה השתנה הכל. בריגדיר אנגלי בא לבקרני בעמאן, שאל אם אני יכול לספק לו כמה אלפי חיילים כאלה. הפניתו אותו לאמיר.

האמיר היה ידידה המוצהר של בריטניה. אם ידידותו יכלה להתבטא במאות חיילים, קבע, היא תתבטא ביתר עון באלפי חיילים. הוא גם שמח. להודמנות להגדיל את הלגיון לממדים רציניים.

תחילה, הוחלט להשלים את תקן הגדוד הממונע הראשון

הדבר, בשלב זה של הפעולות, למנוע את טורנו מלהגיע לחבאנייה.

נצחון מרא ומוחזמ

ד בר ידוע הוא כי ברגע שהצבא הגרמני כובש מקום, הוא מתחיל לבצר את המשלטים סביבו. הצבא האנגלי, באותו מקרה, מיישר את הקרקע למגרשי כדורגל וקריקט. כך עשה בחבאנייה. סכומים אדירים הוצאו על בניית בתי פאר לקצינים, מועדונים, גנים, כבישים מוצלים. הכל היה שם — מלבד ביצורים.

אילו ניסו העיראקים ביום הראשון של המצור לכבוש את המקום, היו יכולים לעשות זאת בקלות. במקום זאת פחדו להתקדם, הסתפקו בהטלת טבעת-חנק על הגבעות מסביב. מצור זה שברנו ללא מאמץ, מבלי לירות אף כדור אחד.

לאחר שיחרור חבאנייה, על הגדה המערבית של הפרת, נותר לצבא הבריטי לכבוש את בגדאד, ולמגר את שלטון אליקילני וארבעת הקצינים הגבוהים שהשתלטו על הצבא העיראקי. תפקידנו היה לסיר את האזור הצפוני, בין הפרת והחידקל, המקשר בין סוריה ועיראק. משם הגיע נשק וציוד למורדים, בעיקר ברכבת שעברה דרך מוסול.

עברנו את הפרת הגואה שעה שהכוח העיקרי התכוון לצעוד לעבר בגדאד, דרומה. מכיוון שלא היה לנו מספיק חומר נפץ למוצץ גשרים, הסתפקנו בחבלות קלות במטילת הברזל, ובאיסוף אינפורמציה כללית מעבר לקווי האויב. כאשר החלה ההתקפה הכללית על בגדאד, צורפנו לזרוע הצפונית של תנועת המלקחים. אנשי כבשו את תחנת הרכבת של משאדה ובכך ניתקו את דרך הנוסיה האפשרית של שליטי בגדאד אל ידידיהם הצרפתיים והגרמניים בסוריה.

מדרום, נחתו שתי חטיבות הודיות בבצרה, התקדמו לעבר בגדאד ואילו ממזרח ישבה חבאנייה מרכז ההתקפה שלנו. לרשדי עלי למוצץ גשרים, הסתפקנו בחבלות קלות במטילת. מלחמת עיראק נגמרה בנצחון גמור. במרוצתה, למד הלגיון הערבי לפעול במאורגן, כחלק מכות מודרני גדול ויעיל.

האמיר שלח את הנסיך נאيف בנו לקבל את פני הלגיון החוזר לעמאן. משאיותינו היו מכוסות אבק לבן של המדבר, מדי החיילים היו מלוכלכים וקמוטים. אולם כל אלה לא יכלו להסתיר את הגאווה והדריכות של חיילי הלגיון. שעה שהמכוניות חלפו על פני הנסיך, לא יכולתי למנוע דמעת-גיל וגאווה מעיני.

יוצאים לשחרר את סוריה

מ אותו זמן החלו המאורעות נעים במהירות בלתי-רגילה. לאחר מרד עיראק, בא תורה של סוריה. בפברואר 1941 הגיעו הוראות סודיות מלונדון בהן נצטוויתי לעמוד בקשר עם תושבי סוריה ולהכין את הקרקע לקראת פעולות צבאיות למיגור הצבא הצרפתי ועוזריו הגרמניים.

שבועות אחדים לפני כן נראה היה כי הגרמנים ישלטו לחלוטין על סוריה. או שיגרתי תוכיר בדבר כיבוש אפשרי של סוריה והלבנון ובו הצעתי כי הכיבוש יבוצע כתנועת מלקחים. זרוע אחת היתה צריכה להתקדם לאורך החוף לעבר כיירות ודמשק בעוד שכוח שני יתקיף ממזרח, מתוך המדבר העיראקיסורי אל דמשק. אכן, תוכנית זו הותוותה לבסוף, כאשר הוחלט לפלוש לסוריה. אולם איני יכול לומר כי דווקא על פי המלצותי.

הלגיון הערבי הוכלל בכוח שיאגוף את ג'בל דרוו ממזרח

זמנים מודרניים. צוות רגמים מפעיל מרגמה של שלושה צול מרגמה זו היא חלק מהציוד הבריטי המגוון שניתן ללגיון הערבי בזרם קבוע מאז התחלת מלחמת העולם.

ולחסיף גדוד שני. מאוחר יותר הוקם גם גדוד שלישי ומפקדה חטיבתית. המפקד הבריטי העליון האיץ בנו להגדיל כוח זה לששה גדודים. גופפו לנו גם יחידות תותחנים, נשק מסייע כבד, חיל קשר והנדסה. עתה היינו באמת צבא. אולם דבר אחד לא סיפק לנו הצבא הבריטי: מכוניות משוריינות. התיישבנו ליד שולחן השרטוטים וציינו תוכנית מקורית משלנו. בלגיות משוריינים. הומנו 400 מרכבות-משא מבית-חרושת פורד באמריקה ולורד אפסלי, או מייגר בלגיון הערבי, טס להודו להבטיח לנו לוחות פלדה. כך נוצר המשורייני הקל של הלגיון, שהפך דמות מוכרת בכל רחבי המזרח התיכון. הוא היה מצוייד בתותח קל או במכונת ירייה ובמונחי הכוח של צבאות המזרח התיכון, היה כלי יעיל ומסוכן.

לא יצאנו לחזית

ת פקידנו העיקרי, משך אותה תקופה, לא היה בכל זאת תפקיד קרבי. למרות כל דרישותינו לשגר יחידות לוחמת לצפון אפריקה ואחר כך לאירופה, הועסקו פלוגות הלגיון בעיקר בתפקידי משמר וליווי בכל רחבי המזרח התיכון.

הם שמרו על מיתקני הניקוק בחיפה, על שדה התעופה בעקיר, על מחסני הנשק האדירים בעיראק, על הכביש הראשי לפרס ולרוסיה. על כל רכבת שיצאה מסוריה למצרים שמרו לגיונרים ואילו בעקבה פלוגה שלמה. מאוחר יותר, כאשר הרים הטורונים הפוליטי את ראשו בארץ-ישראל, נקראו הלגיונרים לעמוד מול קבוצות האקדחנים ששמו לעצמן מטרה לחבל ולהרוס כל דבר הקשור בצבא הבריטי.

פעם, התקיפו הטורונטים נקודת משמר בה שמרו רבי טוראי וששה טוראים של הלגיון. אחד המתקיפים התקרב לעבר השומר, הטיל עליו רימון. הרימון התפוצץ לרגלי השומר, פצע אותו בששה מקומות. הלגיונר הסתער קדימה, כשהוא יורה את הטומיגאן שלו מן המותן, מבלי לשים לב לדם שקלח מפצעיו. הטורונטים כרוו כלעומת שבאו.

חמש שנות המתנה

ד גבי, היתה זו תגלית מפתיעה לראות כיצד חיילי הלגיון מחזיקים מעמד בתנאי משמר במחנות. ידעתי כי בפעולה אפשר לסמוך עליהם, אולם ידעתי גם כי הם אנשי המחבים הפתוחים, אנשי התנועה המתמדת. הריחוק למחנות היה עשוי להשפיע עליהם לרעה.

חששותי נבדלו. הלגיונרים הוכיחו את עצמם מסוגלים לשמור שבעה לילות רצופים מתוך שמונה ולהיות יותר אנגליים בהופעתם ובמשמעתם מהחיילים האנגלים המאומנים ביותר.

בכל זאת נשארה עובדת-יסוד אחת מעציבה. משך שנים הקמנו ואימנו צבא לוחם ממדרגה ראשונה, מצוייד במלוא הציוד החדש מוכן ומסוגל לפעולה. אולם איש לא רצה להפעיל חיילים אלה בחזית. אותה שעה, נראה הדבר כביזבוז מעצבי של פוטנציאל מלחמתי מעולה.

קרוב לחמש שנים נועדו לעבור עד שהלגיון המתודש יכול היה לעמוד במבחן האש — יחד אתו ציורו, רוחו ומפקדיו — בקרבות שפרצו בארץ ישראל, אחרי החלטת החלוקה של האו"ם, משנת 1947.

עקבה. עד שנת 1950 היה מקום נידח זה כפר דייגים קטן, שרק תושביו השתמשו בו. בימי מלחמת העולם השנייה נתבקש הלגיון לשלוח אליו יחידת משמר קבועה, לקראת האפשרות שצבאות הברית יצטרכו להשתמש בו כתחליף לטואק. דבר זה הובא בחשבון אחרי נצחונותיו הגדולים של רומל במדבר המערבי והסכנה שהגרמנים יצליחו לכבוש את מצרים כולה.

דת

אשה בפנים

המכונות השחורה נעצרה בהצלבות בית דגון בחריקת בלמים. "הרשינונו!" פקד שר טר-תנועה שרעך מקור הליל. צעיר חובש כובע הושיט ביד בטוחה את רשיון הנהגות ואת רשיון המכונות.

"מכונות חברה קדישא ו"

"כן."

"משהו בפנים?"

"גחיות!"

הדבר נראה חשוד בעיני השוטר יצחק מוס קוביץ: בשעה 11 בלילה אין זה נהוג להסיע גחיות לקבורה. הוא ניגש לדלת האחורית, הציץ פנימה, גילה גחיותיהן של שלוש אר-נבות מוטלות ליד שלושה רוביצייד ושני צעירים מכורבלים בשמיכות.

השם הנפתר. השבוע פסק שופט ה' שלום התל-אביבי מכס צ'רנובילסקי קנס חמש ל"י לכל אחד מנוסעי המכונות. העבירה: החזקת כלי ירייה ללא רשיון.

אילם בזה לא תמה הטרנדיה המשפטית הקטנה. שניים מהנשפטים היו חברי קיבוץ דתי ואילו השלישי עבד כנהג בחברה קדישא.

תזכיר

בריגדה מוסלמית

לפני חמישה חודשים גילה מדור תצ' פית של העולם הזה (1942) את הידיעה המרעישת כי מייסדי סובייטיים, מבני המענטים המוסלמיים, מטיס את המטו-טיס הסובייטיים למצרים, וכי נעשות הכנות לשלוח לארצות-המרחב מדריכים סובייטיים מוסלמיים, מבני 22 וחצי מ' ליון המוסלמים של ברית-המועצות.

השבוע מסרו סוכנויות-הידוי עות המערביות כי כברית-היה מועצות מוקמת בריגדה מוסלמית, שתוכל להתערב בשעת הכושר בעניני המרחב. רדיו קאהיר הוסיף כי "בריגדה זו תילחם לצד עמי ערב בממקרה שתפרוץ מלחמה נגד ישראל."

גם אילו היה להם רשיון ההחזקת כלי ירייה לא היו יכולים להצדיק את מעשיהם בפני חבריהם ומעבידיהם. הם התחננו שלא יפור-סמו שמותיהם.

מאז, צילצל הסלפון בחברת קדישא בתל-אביב בקצב מוגבר. מאות סקרנים נועמים רצו לדעת מיהו הנהג. חיכתה להם אכזבה: מזכיר חברה קדישא עצמו לא ידע את שם נהגו העברייני.

משפט

הנהג והשוטר שלו

נוח ליברמן עמד בתור לאחד מבתי ה' קולנוע של חיפה. לפתע ניגש השוטר פיקו שטרן מחוץ לתור, טען כי יש לו זכות קדימה, נוח, נהג מוגנת גדול ועיקש, סבר אחרת. פיקו מלא-החזמה הבטיח לו שעוד יפגש עמו.

ההבטחה התגשמה — לאיננוחיותו של נוח. פיקו היה שוטר תנועה, נסע לפעמים חצאי ימים אחרי מוניתו של נוח כדי לתפסו ב' עבירת תנועה.

פעם, כשנוח צעק "בתגלים!" ליד תחנת אוטובוסים, ניגש אליו פיקו, ביקש לאמרו. נוח לחץ על דחשת הדלק, הסתלק במהירות. פיקו רדף אחריו, האשימו באיום להרוג שו' טר. אולם מאשמה זאת, זיכתה אותו שופטת השלום לובה פורטונה.

זה יותר מדי! לפני חודש, שוב זכה נוח לטיפול משטרתי. הפעם, היה זה לאחר תלונה של הנהלת אגד. שטענה כי פעילותו של נוח כנהג מוגנת שירות הפרעה בצורה מסיימת לתנועת האוטובוסים הסדירה. ע.מ.מ. משה שלאסקי, מפקד משטרת התנועה בחיפה, שלל ממנו באורח מינהלי את רשיון הנהיגה שלו לצמיתות.

הפעם נראה הדבר מוגזם במקצת לנוח. ב' אמצעות עורך-הדיון גרעון מרקוזה עירער

העולם הזה מארח את נציגת

תרז מגלה את

פרחי ברכה. בדייקנות מופתית, נחת מטוס איר-פראנס בלון. תרז ירדה אחרונה. על הקרקע חיכתה לה אופירה ארז, צברית 56, וזר פרחים גדול בידה. הנערה הצרפתית, שעזבה את פאריס מכוסה שלג התפלאה למצוא כי בישראל זורחת החמה במלוא חומה.

פגישה מאתורי הקלעים עם שניים מחברי להקת עינבל, בפתיחת פסטיבל המוסיקה בעין-גב. חברת הלהקה שרה לאורחת קטע מתוך החתונה התימנית. היא התרשמה במיוחד מן הקטע בו מרים החתן את צעיף כלתו ורואה את פניה — ארבע ימים לאחר החופה.

בפני בית-המשפט המחוזי על החלטת שלאסקי. טענתו: שלילת הרשיון לא היתה חוקית. טען שלאסקי לעומתו: לנוח ליברמן 13 הרשעות קודמות.

צעק מרקוזה: "11 הם בגלל עצירה כתחנות אוטובוסים ושתיים בגלל סיבות טכניות. לא היתה לשולחי אף תאונה אחת."

השופט, שהחוק קובע כי רשאי הוא לכי טל את צו השלילה אם אין בכך סכנה ל' ציבור, נענה לבקשת נוח, שהפך בכך גיבור היום של נהגי המוניות החיפאיים.

אך מצבו המשיך עדיין להיות לא-נוח. פיקו שטרן נשאר לרכב על אופנועו כחוצות העיר.

אסונות

מוות ועוד מוות

לפני חצי שנה נערכה ספירת המלאי ב' צרכניית רמות רמז, חיפה. בסוף הספירה רצה מנהל החשבונות לדעת מדוע חסרו מיצרכים. משה גניס, מנהל הצרכניה בן 47, שתקן מטבעו, לא יכול היה לענות על השאלה. הוא פוטר.

מאז נעכרה עליו רוחו. הוא החל מספר לכל מי שרצה לשמוע כי אשתו הראשונה ושני ילדיו נהרגו על-ידי הנאצים וכי עתה נמאסו עליו החיים.

זוג למופת. ידידיו זכרו עדיין את ה' זמן שמשנה גניס לא היה מדוכרך ועצוב. אז נהג לאכול במסבח הפועלים ברחוב החלוץ. שם הכיר את המגישה הנריזה שרה, שידעה לתת תשוכה לכל טענה בו כמקום. יום אחד הציץ לה משה נישואין. היא הסכימה בו ב' מקום. מאז גר הווג בדירה מרווחת בת שלושה חדרים, ברחוב עין הזיתים מספר 6 בחיפה.

חיי הווג היו חיי משפחה למופת. דרי רחוב עין הזיתים לא ראו זוג שקט ומסוגר יותר ממשפחת גניס — עד שבשנה השמינית ל' נישואין פוטר משה מעבודתו בצרכנית רמות רמז.

חיי הנוחים, הדירה המרווחת, המקרה ה' חשמלי וכירת הגו החדשה לא יכלו להפיג את דכאונו של גניס. חבריו במפא"י ריחמו עליו, הצליחו לפני חודש להשיג עבורו מגוי כמנהל הצרכניה בסגירה. מדי שבוע היה חוזר גניס לביתו ואילו שרה ניצלה כל ה' דמנות לנסוע אליו לסגירה.

אולם העבודה החדשה לא שיפרה את מצב רוחו של משה. הוא הפך לשחקן וועף, אכול מרירות על כי הוגלה למושבה הגלילית ה' רחוקה בעוד חבריו הסתדרו בעיר בנוחיות רבה.

הקפיצה האחרונה. בערב הפסח, בילו הגניסים את ליל הסדר עם קרובתם על הר הכרמל. המארכת נזכרה מאוחר יותר כי משה נראה לה מוזר במקצת מדוכא יותר מן ה' רגיל.

למחרת התג, היה משה צריך לצאת בחזרה לסגירה. במקום זה יצא את ביתו לבוש חלי-פה טובה, פנה לעבר בניין סולל בונה ה' סמוך. "למשרד בטוח-לאומי", ענה לשאלת השוער.

"חדר 119, קומה א'", השיב השוער. היתה זו שיחתו האחרונה של משה גניס.

הוא עלה לקומה הראשונה, נח רגע והמשיך לטפס במדרגות עד לקומה הששית. שם נ' גש לחלוץ, הסיט כיסא הצדה וקפץ אל הרחוב השחור. כעבור שניות אחדות, היתה גחיותו מוטלת ברחוב. לעיני השומר הנוהם.

מכתב למת. מפקח ראשון חיים פרני קל פקד לאסוף את הגחיות, נסע לרחוב ה' וזימים לבשר את בשרות האויב לאשת ה' מתאבד. איש לא ענה לדפיקות השוטרים; הם נכנסו לבסוף דרך חלון.

הדירה נראתה כוורת-קרב. בגדים, סדינים, סידים היו פזורים על הרצפה, מגועלים ב' דם. במטה שכבה שרה גניס, לבושה כותונת לילה בלבד, מוקפת שלולית דם רחבה. גיל-גולתה נופצה באכזריות רבה. היא כבר היתה קרה.

לראש הלשכה הפלילית, ע.מ.מ. זבולון בוים, לא נותר אלא לסגור את התיק. אחרי יומיים של חקירה לא נראתה כל סיבה ל' רצח ולהתאבדות.

למחרת בבוקר, הביא הדואר מכתב לדירת גניס. השולח: המשביר המרכזי. תוכן ה' מכתב: משה גניס הועבר שוב לחיפה.

הנוער הצרפתי ישראל

תרז נמוז היא נערה צרפתייה אופיינית. כה אופיינית, שנבחרה על ידי השבועון "אל" לייצג את בנות ארצה בישראל. בתחרות, שבה השתתפו 15 אלף נערות, נבחרו 60 מועמדות מופיות ומתוכן — 23 זוכות. כל אחת מהן נשלחה לי ארץ אחרת וכל ארץ שיגרה בחזרה את נציגת הנוער שלה, למיץ גש בנות העמים שייערך החל מהשבוע הבא בצרפת. תרז היא בת 20, אחות מתלמדת, קתולית שנוודה בעיירה רומאן, לרגלי הרי האלפים. כאשר נתבקשה לבחור את הארץ שברצונה לבקר, בחרה בישראל. עם רדתה השבוע בלוד וצאתה לטיול מקיף בגליל, בירושלים ובנגב, החלה התגשמות חלומה היקר ביותר של בת צרפת.

גשם בגליל. למזלה, השתנה מזג האוויר באמצע הטיול, והיא נאלצה לעבור את הרי הגליל בגיף פתוח, תחת גשם שוטף. היא התכרבלה בשמיכה, פרצה בשירה. מזג האוויר כזה מקובל באזור מגוריה.

זה לא מנומס אבל טעים. תרז נוגסת מלוא שיניה בנתח כבש צלוי, בארוחה חגיגית שנערכה לכבודה בכפר אברגוש. תחילה ניסתה להתגבר על הבשר בסכין ומזלג, אך נואשה במהרה.

הכומר הלוחם. הנזיר הצרפתי, האחראי לכנסיית אברגוש, הוא אירח את תרז בכנסייתו, ליווה אותה בסיוור בירושלים. בימי המלחמה פעל במחתרת, זכה לשבעה אותות הצטיינות.

קפה ררז. בחדר זה, בכפר עוספייה הדרוזי, צולם הקטע שבו מופיעה שושנה דמרי בסרט גבעת 24 אינה עינה. כאן טעמה תרז לראשונה קפה ערבי ריחני והכנסת אורחים מרחבית

נציגה רשמית. מאחר שתרו באה כנציגה רשמית של הנוער הצרפתי, קיבלה את פניה בלוד אליאן פישר, הנספחה לענייני תרבות בשגרירות צרפת. משאל נציג אייר-פראנס.

אוסף מתוק. סיור בשוק הצבעוני, הצעקני והריחני של עכו העתיקה. תרז מחזיקה בידה סל קלוע. בכיסה: גרם מכל מיני הממתקים שהוצעה לה בעוברה בשוק.

יש לי כנרת. תרז ואופירה נדחקות בין קהל סקרנים שהתאסף מסביב לציירת על המוח הישן בטבריה. אותו זמן נערך סימפוזיון של ציירים באוהלו, על שפת ים כנרת.

הרי הים! תרז עוזרת לאופירה לספס אל ראש מיגדל תצפית, על חומת הצלבנים של עכו. ברקע: צריחי המסגלים של העיר, שנפוליון ניסה לכבשה לפני 160 שנה — ונכשל.

חפשנו אוצרות בנגב

אסור להתרחץ

ל עומת העבודה בשטח, היו החיים במחנה הרפתקה גדולה לחמשת הסטודנטים ול-20 עוזריהם.

הישוב הקרוב ביותר למכתשים היה באר-מנוחה, על דרך הערבה לאילת. בינו לבין המחנה הפרידו 65 קילומטרים של דרך תחתית איומה. רק פעם אחת נסעו בה אנשי המשלחה, כאשר היו נאלצים לחדש את מלאי המים שלהם.

בלב המדבר הסלעי, היה ערך רב לכל טיפה, ומשמעת מים חמורה היתה חיונית. כל אחד יכול היה להשתמש במים לשתייה ובישול באופן חופשי, אולם אסור היה להוציא אף טיפה אחת לרחצה.

"ביומיים הראשונים", סיפר יעקב גיל אחד הגיאולוגים, "זה הפריע נורא. אבל האחר שם כל-כך יבש וטוב שכעבור יומיים נפטרים מההרגל העירוני של מקלחת יומית ומתרגלים למצב."

* * *

נער במדבר

מ שך כל הזמן, לא נראה בסביבה אף ערבי אחד. לעתים רחוקות בלבד היה מישהו רואה צלליות מטושטשות של עדרים באופק. הם ידעו כי לא הרחק מן המחנה,

חפירה. הסטודנטים, שהתרגלו לנחשת מים חמורה, נסקו גם בחפירה בלב הערבה, ערמו אבנים ושרי טלעים.

15 קילומטר דרומה, נמצאים כמה בורות של מים מתוקים המסוגנים על המפה בשם ביר עווד אוס-סאלח.

יום אחד, 10 ימים לאחר שהגיעו, החליטו כמה בחורים לצאת לגיבל אל-סמאחי. זהו הר תלול, ששמו הערבי פירושו "ההר השמימי". ידוע היה כי למרגלותיו שוכנים שבטי בדואים דלים, אשר רק לעתים רחוקות מאד זוכים לראות פני זרים. החברה בחרו במקום, כי רצו לקנות כבש לקומז'ין, לכבוד חתונתו של אחד הסטודנטים.

איש זה, חבר קיבוץ סעד, יצא לנגב בידעו כי כעבור שבוע ימים עליו לעמוד מתחת לחופה. הוא הפסיק את עבודתו, נסע צפונה — וחזר כעבור יומיים עם כלתו החדשה לעבוד ולבלות את ירח הדבש גם יחד. מאורע כזה, החליטו חבריו, מצדיק שמה קטנה.

הקומנד'ר יצא לדרך. במבואת ההר, פגשו עדר. הנוסעים קראו לילד הרועה להתקרב; הלה נתקף אימים, החל בורח. הם ניפנו לו בידיות, הראו לו כיכר לחם ושימורים. הילד חזר באיטיות חשדנית, קיבל את האוכל.

שיירת מכוניות ארוכה עזבה את באר-שבע, עלתה על הכביש המוביל דרומה. מטרתה: גיבל עריף, באזור המדברי המשתרע בין גבול הנגב הישראלי לבין מדבר סיני המצרי. היא נשאה אוהלים, ציוד-שדה, נשק אישי מיכלי מים וכמויות גדולות של מזון. אך מטרתה כלל לא היו מלחמתיות.

שבועיים קודם לכן יצאו סירים לשטח, בחרו את המקום המתאים לקביעת מחנה. עתה, לאחר יום נסיעה ארוך, היתה עדיין רחוקה השיירה מן המקום; הוחלט לחנות בדרך.

למחרת הגיעה השיירה ליעדה: שני מכתשים לרגלי הגיבל, אחד קטן ומעוגל, השני מאורך יותר. גורמי בליה, וסחף מלפני עשרות ומאות אלפי שנים חשפו שכבות עתיקות בצלעות ובתחתיות המכתשים. כאן ינהלו אנשי השיירה את מחקרם.

בשכבות כאלה, במקומות שונים בנגב, גילו גיאולוגים בשנים האחרונות מרבצים חשובים של קאולין, גבס וחרסית.

* * *

סיורי פלמ"ח על גמלים

שני המכתשים של גיבל עריף היו בין האזורים שלא נבדקו ביסודיות ומופו בקנה מידה גדול על-ידי גיאולוגים. העבודה העיקרית בנגב נעשתה על-ידי הגיאולוגים ד"ר יעקב בן-תור וד"ר עקיבא פרומן.

מיפוי פחות מדויק, בעיקר בעזרת צילומי אוויר, נערך לפני קום המדינה על-ידי ממשלת המנדט. אולם, למעשה, נשאר האזור שמדרום לבאר-שבע עולם סגור, עד אשר פלשו אליו גיאולוגים ישראליים.

בתקופת המנדט היתה זו עבודה קשה ומסוכנת. כאשר ביקשו לבדוק את מכתש רמון, למשל, היה צורך להקצות לכל מחלקה של הפלמ"ח, שיצאה מרביבים רכובה על גמלים. הם הקימו מחנה על אחד הצוקים ומשם יצאו מדי יום סירים וגיאולוגים למרחבי המכתש הענק, לפענח את סודותיו למען המדינה שברך.

מחצבי ישראל, חברה ממשלתית השייכת למשרד הפיתוח, היתה הראשונה שניגשה לניצול כלכלי של גילויי הגיאולוגים. דוגמות של עופרות ומחצבים מכל פינות הארץ נאספו, עברו בדיקות-מעבדה שקבעו את טיבן. בין השאר, היו דוגמות הנחושת ממכרות המלך שלמה בתימנע, צפונה לאילת.

על השיירה שיצאה לגיבל עריף, הוטל התפקיד למלא את הפרטים החסרים על אזור זה במפה הגיאולוגית.

* * *

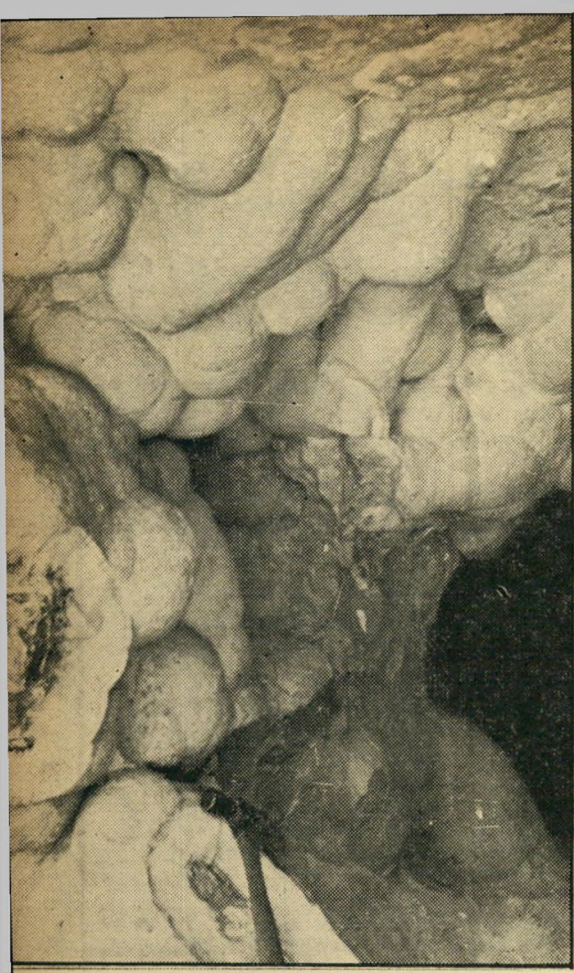
על פיסגת הגיבל

למחרת הופעת השיירה, כבר עמד המחנה על תילו. מצויינים בפטישים וכלי חפירה, התפשטו הגיולוגים — כולם סטודנטים מסיימם של האוניברסיטה העברית — על פני השטח. אתם נשאו את הכריכים לארוחת צהרים; ליום ניצבו שומרים חמושים.

הם טיפסו בין הסלעים, היטטו בנזקקים, חיפשו סימנים של אוצרות טבעיים: חול-זכוכית, חרסית, ברזל, או מרבץ כלשהו.

פיסגת ההר, בגובה 957 מטר, השתרע לפנייהם גופו הנפלא ומלא ההוד של הנגב המרכזי. בצפון: חלק ממכתש רמון, זקוק שבמכתשי הארץ. במזרח: מישור הערבה ואזור ואדי גיראפי האדיר. מדרום: גיבל אל-סמאחי והר עדו. ממערב: צוקי לוח היפים ובמרחק, עטור ערפל כחלחל, גיבל עריף אל-נעקא, נושא אגדות הבדואים של מדבר סיני.

17 יום נמשך הבילוש המדעי, כשהחוקרים מערימים כמחנה אוסף שגדל והלך של אבנים ושברי-סלעים מן השדה. בסוף העבודה, היתה המפה הגיאולוגית של האזור שלמה; אשר לאוצרות ממשיים, כפי שהתברר ממחקר ראשוני זה, לא נראו כל תוצאות מעודדות.

המערה. אחת המערות הגדולות ומלאות-ההוד, אליהן הגיעו השבוע הגיאולוגים בחיפושם אחרי אוצרות טבע.

"איפה האוהלים שלכם?" שאל אותו אחד הנוסעים. הילד שתק.

"אנחנו רוצים לקנות כבש", הסבירו לו.

הנער הביט בהם בשקט, היפנה להם את גבו כמהירות והחל בורח.

* * *

ביקור אצל השייך

למכונית המשיבה בדרך. כעבור כמה דקות הופיע רועה בדואי. הוא הסכים להוביל את הנוסעים למאהל השייך.

היתה זו הנסיעה הקשה ביותר שנהג הקומנד'ר זכר. מדי פעם היו נוסעיו נאלצים לרדת, לסלק אבנים שחסמו את הדרך, לסתום בורות שאיימו לשבור את קפיצי המכונית. לבסוף, הגיעו למאהל: כמה אוהלים שחורים פזורים בתוך ואדי קטן.

הנשים הסתלקו מיד. במאהל נשארו רק כעשרה גברים עטופי עבאיות מרופטות, וכמה ילדים. קשיי הקיום במדבר הצחיח ושנת הבצורת האחרונה נשתקפו יפה בפניהם הצמור קות. האורחים הוציאו מתיקיהם כמה ככרות לחם יבשות; אנשי המאהל טרפו אותן כהרף עין.

מתוך קופסת טומק — טבק דביק, מעורב בדבש, המשמש לעישון הנרגילה — הוציא השייך סלאמה איבן סלאמן סעד נייר מקופל: אישור של המושל הצבאי הישראלי כי מותר לו ולאנשי שבטו להמצא בשטח. מן הסתם, נשא אישור דומה מהמושל הצבאי המצרי. כי באזור זה, קשה לדעת היכן בדיוק עובר קו הגבול הבינלאומי, ושתי המדינות הסכימו כי שבטי הבדואים שם אינם יכולים להישאר צמודים לצד אחד.

* * *

דרושה: פנה יהודיה

אוהל השייך סלאמה, הוגשו לאורחים ספלי קפה מר. "אילו היה לנו סוכר", התנצל השייך הצעיר, בעל הגוף הארוך המצומק "היינו מכבדים אתכם בתה."

החלה שיחה מקוטעת בערבית. השייך ניצל את ההזדמנות, ביקש כי בפעם הבאה שיבקרו אצלו, יביאו לו טיפות עיניים לאביו. הוא האמין כי תרופת היהודים עשויה להחזיר מעט מאור לעיני אביו, העיוור לגמרי.

הוא גם רצה משקפת — "זו העושה שהרחוק יבוא קרוב". במקום זה נתן לו אחד הסטודנטים משקפי-שמש במתנה. הוא קיבל אותם בשמחה רבה, מיהר להרכיבם על חוטמו, בתוך האוהל האפולולי.

היתה לו גם בקשה מיוחדת: אשתו הראשונה הודקה זה מכבר. שמה יוכלו הבחורים הצעירים להביא לו אשה יהודיה צעירה ורכה. "אני מוכן לשלם עד 200 לירות עבורה."

לבסוף נסבה השיחה גם לנושא העיקרי של הביקור: קניית חזר ובזרועותיו גדי עלוב, נפות ממחלה. השייך הסביר כי זוהי מתנה. האורחים, רובם אנשי חקלאות, לא רצו לפגוע ברגשותיו: הם קיבלו את הגדי החולה, אולם רק לאחר תשלום.

למחרת מת הגדי ממת טבעי.

סיפור לידתה של צברה

כיום מייצרים מנפט גולמי וממוצרי הלואי שלו יותר מ-3000 חומרים שונים. 250 חברות בעולם עוסקות בייצור החומרים הללו ולפי התפתחות העיניים אפ"ר לנבא שתוך עשר שנים תת-בסט למעלה ממהצית התוצרת של התעשייה הכימית על "הזהב השחור".

ההסבר להתפתחות זאת הוא השימוש הרב בכלי רכב ממוכנים, שיצר שוק עצום לדלק קל. תוך כדי ייצורו נתקבלו כמויות גדולות של מוצרי לוואי שונים כגון גזים, שמנים כבדים וכו'. תעשיית הנפט והתעשיות הכימיות שיתפו פעולה בחקירת צורת הפיכת מוצרי לוואי אלה לחומרים שמושיים ותור-צאת מחקרים אלה היא התעשייה הפטרוכימית.

החלוץ הפטרוכימי בארץ הוא "קדימה כמיקל קורפוריי-שן" בחיפה, הידוע כמייצר "מיס" טר קלין". חברת "קדימה" בחרה בתור חומר גלם בשמן הסולר הי-מצוי בארץ. "קדימה" רכשה את הזכויות של תהליך פטרוכימי ש-הומצא על-ידי הכימאי ד"ר אבי-רהם בניאל, לפיו חמרי הגלם הי-דרושים, נוסף לשמן סולר, הם: אויר, חומצה גפריתנית, סודה קוסי-טית וגפרית — חמרים ישראליים כולם.

לפי תהליך זה אפשר לייצר הי-מרים חשובים כדטרגנטים (סבון-נים סינטטיים), אמולגטורים וחומי-רי עזר לתעשיית הצבעים, הגומי ועוד.

חברת "קדימה" הקדישה הרבה מרץ וכספים על-מנת ל-שפר את טיב התוצרת. לפני כחצי שנה הפעילה "קדימה" את המתקן החרושי הפטרוכימי הראשון ב-ארץ והחודש הוציאה "קדימה" ל-שוק אבקת-כביסה לשימוש ביתי אשר כונתה בשם ההולם — "צב" רה".

"צברה" היא הראשונה בסדרת חמרים חדשים ש"קדימה" מתכו-נתת לשווק בעתיד הקרוב ואשר יחסלו, בהדרגה, את התלות בחומי-רי גלם מחוץ-לארץ, ועל-ידי כך ייחסכו למדינה עד למיליון דולר לשנה במטבע זר.

מוצר הפטרוכימי הראשון בתרה "קדימה" באבקת כביסה ביתית מכיוון שהסבון הסינטטי הוא בעל איכות גבוהה מאד ועולה על חמרים דומים במה שנוגע לתכו-נת הניקוי שלו. סיבה אחרת היא שאבקות הכביסה הביתיות מהוות את השוק הגדול ביותר מבחינת התצרוכת — כ-80 אלף קילור-גרם אבקת כביסה לחודש. בשוק חשוב זה ריכזה "קדימה" את מאמציה לשיפור המצב. "קדי-מה" בטוחה שאבקת הכביסה "צב-רה" תהפוך למוצר נפוץ ומקובל בכל הארץ ומה עוד שהיא משווקת במחיר עממי.

הנדון

(סוף מעמוד 3)

לעמי ערב, ורק כמויות קטנות יגיעו לישראל.

ביום שיווצר יתרון צבאי אריר לטובת הצד הערבי, יעמוד פיתוי עצום לפני מי מנהיג ערבי לסלק סוף-סוף את המובלעת הציונית, המבטרת את העולם הערבי.

אין כל סיבה להניח כי גמאל עבד אל-נאצר יהסס במקרה זה לקבל על עצמו משי-מה ערבית זו. אולם הדבר לא יקרה ב-1956, וכנראה גם לא ב-1957.

כל ערבי צעיר גדל על ברכי פולחן-ההע-רצה לדמות יחידה-בימינה בהיסטוריה הע-רית: יוסוף סלאח ארדין, המצביא הכורדי שחיסל את ממלכת-ירושלים הצלבנית. מלך זה, שהטביע חותם בליימחה על המערב ו-המזרח כאחד, קבע את דרך-הפעולה הע-רית כיום בלי כל ספק לנגד עיני רוחו של גמאל עבד אל-נאצר.

סלאח ארדין בא ממוסול, השתלט ללא שפיכת-דמים על מצריים, ניצל את הכוח הי-מצרי כדי להרחיב את שלטונו בהדרגה על כל העולם הערבי באסיה.

רק אחרי שאיחד תחת שלטונו את מצרים, עיראק, סוריה, לבנון, נור, חג'אז וזב, יצא לקרב המכ-ריע נגד הצלבנים. הוא חיסל את הממלכה החזקה, בת 100 השנים, בקרב אחד ליד ח'בריה.

והי התכנית הגלומית לעבד אל-נאצר: להקים משטרים אוהדים לו ב-ירדן ובעיראק, להקים פיקוד אחיד של מצ-ריים, סעודיים, סוריים, ירדן, לבנון ועיראק, לאמן באותו זמן את צבאו בשימוש בנשק החדש. רק אחרי שיסיים בהצלחה את השל-בים האלה תגיע שעתו לפנות נגד ישראל.

בשוחות פלאוגיה למד עבד אל-נאצר על גופו ממש מה פירושו של הפיצול הערבי. עת גססו חייליו בכיס, לא נקף הלגיון הי-ערבי, שרוב במרק של כמה קילומטרים, אצבע כדי לצילם. האישי מפלאוגיה לא יס-תכן בהרפתקה כזאת בשוין.

המאבק לאיחוד עמי ערב: זוהי זירת הקרב של הסיבוב הבא, שכבר התחיל.

אם ינצח עבד אל-נאצר בסיבוב זה, צפויה לישראל סכנה שתהיה גדולה אף מסכנת המלחמה: הסכנה היא כי יחסייה-הכוחות יהיו כה נוראים לרעת ישראל, שהנהגה כ-ר שלת תלך בדרך הכניעה של קסטנר ושרת.

האם אפשר למנוע שואה זו? רק הערכותיהם בעיניים ערביים, יפסיקו לשחק בסיסמאות שאינן מרמות איש מלבד את עצמם, ויראו את המצב כמו שהוא: תמור, מסוכן, אך לא חסרי-סיכויים.

בראש ישראל עומדים אנשים שהכירו את הערבים בסגירה ובפתח-תקחה של 1905, ו-המשלים את עצמם שאלה הערבים העומדים כיום מולם. אין דבר אחילי יותר מן המש-פט: "אני מכיר את הערבים!" כשהוא נא-מר בבזז ובזלזול בפי מנהיג ישראלי כזה.

אחרי מלחמת-העולם השנייה ומלחמת-ה-עצמאות החלה תסיסה עצומה בעולם הע-רבי. בכל ארצות אסיה ואפריקה קמו העמים הנחשלים ויצאו לתנועת-שיחרור לאומית. מרחיק-ראות ניבאו תהליך זה מאש, ראו הזוגנות היסטורית לישראל להנהיג את הי-תהליך, לשחות בראש הזרם ולהשתלב עם כוחות העתיד. קולם טבע כשכרוני-הנצחון שהציף את מנהיגי ישראל בתש"ט.

עתה מתגשם תהליך זה, בני ישראל ונגדה. הוא הוליד טיפוס חדש של ערבי, כשם שתנועת "השיחרור העברית הולידה טיפוס חדש של עברי. עבד אל-נאצר הוא התגלמותו של טיפוס זה.

יש רק אפשרות אחת כידי ישראל למנוע בעדו לאחד את העולם הערבי נגדה, כשלב לקראת מלחמת-השמדה. עליה לחדול מלהיות צופה פאסיבית במחנה המרחבי. עליה לפ-לוש ללב המאורעות בעולם הערבי, להוכיח לעבד אל-נאצר שאי-אפשר לאחד את העולם הערבי בלעדיו, אך שפתוחה לפניו הדרך של ברית עם התנועה הלאומית העברית.

עבד אל-נאצר הוא אדם מפוכח. הוא ישתכנע אם ישראל תהיה חזקה, נאמנה לעצמה — וכנה כי נכונותה להשתלב בתנועת-השיחי רור של המרחה.

אנשים

דרושה שפה משותפת

כאשר סיים איש המדע ממכון וייצמן אהרן קצירסקי הוצאה שפה תיאר את התפתחותם העצומה של ענפי המדע השו-נים, התפתחות שבגללה יש עתה הכרח לחפש שפה משותפת בין ביולוג וחימאי, למשל, הוסיף שר הפיתוח **מורכבי בנטוב**, שתפקידו מביאו במגע הדוק עם אנשי מדע, הערה משלו: "חשוב עוד-יותר למצוא שפה משותפת בין חימאי לחימאי". ... בהרצאה אחרת, שנערכה בחיפה, נגע שגריר צרפת בישראל, **פיר זילבר**, אף הוא כשאלת השפות. בהודיעו על הפעלת ספריות גיי-דות צרפתיות בישובי העולים החדשים, הסי-ביר השגריר דוברת-העברית את תפקידן: "ל-שרת את אלה החייבים לקרוא בשפת מו-לייר, עד שילמדו את שפת התנ"ך". ... הי-טנדר שהותקף על-ידי אירכים ירדניים השי-בוע בכביש ודאי ערה הסיע את אמן הי-צילו הנודע **פול טורטלייה** מקיבוץ מזרע, לביתו בקיבוץ מעברות. בשעתו, בחרו טור-טלייה, אשתו ואחותו במשק הישראלי כי "פינה למנוחה ושלחה". ... הבריחה הצבאית אחרונה באהלי צה"ל מספרת על מפקד הבא לערוך ביקורת ומגלה כי השומר אינו עומד על משמרתו. הוא מכנס את חייליו ושו-אל אותם: "מי היה השומר האחרון?" התשובה: **אלכסנדר זייד** (שעבר מזמן לספרי הלימוד, יחד עם שאר גיבורי ארגון השומר).

על טעם ועל ריח

לאחר שחזר משבועיים של עבודת-ביצור-רים בישוב ספר נראה היה לצלם העתו-נות **הנם קאופמן** כי גילה את הסיבה לתופעה הקיבוצית של נערות יפות המא-בדות בגיל-צעיר את גורתן הנאה. דעתו, שי-פורסמה באריכות: הפרט הקיבוץ מיועד בראש וראשונה להפיג את רעבון החברים, כולל יותר מדי לחם, תפוזים ומזון עשיר בפחמימות. ... חברי כנסת הסבירו את קצב תשובותיו המהיר של יושב-ראש ועדת הי-כספים ח"כ **ישראל גורי**, הידוע כנואם איטי וקפדן, בעובדה שבתפריט מידעת הכני-סת של אותו יום הופיעה חסה טריה. גורי ידוע כצמחוני מושבע. ... בפתיחת חג הפרח בחיפה ציין ראש העיר **אבא חושי** את משלוחי הפרחים ששלחו במיוחד על-ידי הולנד וארצות-הברית, אם כי לא היה זה המשלוח החוצלארצי החיוני ביותר לי-ישראל בימים אלה.

"גור מאידי מארס"

פרשן הארץ הנודד, **רוברט וולטש**, מצא נושא מצויין להערה פילוסופית: כי צד זה עבר יום השנה ה-2000 לרציחת **וילום קיסר**, "כמעט כלי תשומת לב

כוכבת אקברג

גם קרה עולה באש

מיוחדת? "חיש מהר נוכח העתונאי החתיק לדעת כי לא כדאי להיחפו בקביעת בורותו של הזולת. אחד מקוראי הארץ העמידו על טעותו: ב-15 במארס 1956 מלאו רק 1999 שנה לרצח המדינאי הרומאי, שארע ביום ה-15 במארס של שנת 44 לפני-הספירה. מקור הטעות: בין ה-15 במארס של השנה 1 לפני-הספירה ועד ל-15 במארס של השנה 1 אחרי-הספירה לא עברו שנתיים, אלא רק שנה אחת. מעולם לא היתה שנת 0. ... שלא כי מצביא הרומאי, נהנה נשיא ארצות-הברית **דווייט ד. אייזנהאור** משמירה מעולה ביותר. תושב עיר דנור נעצר, הובא לדין באשמת איום לרצח כאשר השמיע בשיחה כי בית-מרתח אודות הנשיא: "אם יפול פעם ליד, לא יצא חי מהפגישה". ... על כמה ישראלים בפאריס הגיעו השבוע ידיעות משמ-חות: **יהודה ניימן**, אחד הציירים הצעיר-רים המוכשרים ביותר, עומד לערוך תערו-כה כחצת הגלריות החשובות של בירת צר-פת. כמה מבקרי אמנות שביקרו בביתו התפעלו מעבודותיו וחזוים לו עתיד גדול בעיר האמנות. יהודה הוא בנו של המבקר התיאטרוני **יחזקאל (משה) ניימן**, שהוא צייר חובב מוכשר. ... צייר אחר, **אביגדור אריבא**, הטיס את תכונותיו ללונדון, שם עומדת להתקיים תערוכה שלו, לאחר הצלחתו בפאריס. מלבד זאת, הרי פיע הספר הנפשות המתות של גוגול, כי-תרגמו של הסופר הגדול ארתור אדמונד, עם אילוסטרציות נחמדות של אריבא, בהוצאה שווייצית, ב-12 אלף טפסים.

פסוקי השבוע

- **שמעון אבירן**, בסקירה על מצב הבטחון של משקי הספר, בפני מועצת הקיבוץ הארצי שנערכה השבוע במזרע: "שר הבטחון עצמו ופיקוד צה"ל, ש מרבים כלי-כך לספר על ביקורם בנירים ביום אחרי ההפגזה, ביטלו את הצורך בכיבורים ודחו מצדם כל אחריות לביצוע".
- **ראשי-הממשלה הבריטי אידן**, כשנשאל כמה עולה ביקורם הקרוב של ניקיטה כרושצ'וב וניקולאי בולגאנין בכריטינה: "רק חלק ממליון של מחיר פצצת מימן!"
- **בית-המשפט העליון הגרמני**, בפסקידן עקרוני: "הטענה (הכור זבת) שמישהו הוא יהודי אינה עשויה לבזות אותו או להשפילו בעיני הציבור. אולם אם טענה זו נאמרת בנסיבות המבליטות את הכחנה להעליב את הזולת, הרי היא מהחעה עבירה פלילית".
- **ראשי-הממשלה עיראק, נורי אדיסעיד**, במסיבת עיתונאים בה גילה כי גמאל עבד אל-נאצר הסכים תחילה להצטרף לברית ההגנה המרחבית: "הוא כמו פרימה-דוניה. הוא מתקעס למלא את תפקיד הטיגור הראשי, למרות שקולו מתאים בקושי לבריטון במקלה".
- **הגנרל מארק קלארק**, מי שהיה מצביא או"ם במזרח הרחוק, כשנשאל מה היתה העצה הטובה ביותר שקיבל מימיו: "העצה הטובה ביותר שקיבלתי מימי היתה לשאת את אשתי. היא ניתנה לי על-ידי אשתי".
- **כוכב הקולנוע השוודית אניטה אקברג**, הידועה גם כאניטה אייסברג (קרחון) בשל הצהרתיה הלועגות על עיניי אהבה וגברים: "אני נמסה רק תחת אורות הורקורים של אילפן ההסרטה. בכל מקום אחר, יהיה זה ביני-בנו".

אחד האנשים החשובים ביותר במדינה הוא זאב מליון. לולא שמר בעין פקוחה על מוסר הסרטים היה הציבור כולו הופך לחבורה של סאדיסטים מאסוכיסטים וסתם פושעי־מין. כי אותה עין פקוחה מסתכלת בתמונות־העירום האיומות ביותר, לפני ש־הצנזור־הראשי מליון פוסל איתן לקהל הרב.

הדבר המרגיז הוא, כי הקהל הרחב אינו מעריך כראוי את ההקרה העצמית של זאב מליון, שקיבל על עצמו להתענות ולהתייטר ייסר יוסי'ום בראיית תמונות־עירום מג'רות. כדי להגן על הציבור מפני אותן זוויות.

אדם אחר היה כורע תחת נטל המעמ'סה, מאבד את שיווי־המשקל הנפשי. אר'לם הצנזור הראשי אינו דומה לצופה־הקולנוע הרגיל, שתמונות מסוג זה היו מוציאות אותו מן המסלול. הוא נשאר גורמי לי בהחלט.

חרב למספריים. כמו כל אדם גורמי לי, אין זאב מליון אוהב ביקורת. כקצין וחתי, שכיחת את חרבו למספריים, הוא מצ'פה כי פקודותיו יבוצעו ללא חיוך ספקני. תחת לערוך מיסדר־רבוקר כדי להוריד את החיוך מפרצופי הטוראים, הוא עורך מפעם לפעם מסיבות־עתונאים.

החודש עשה הצנזור שני מעשים, שהר'ניחו כי שלטון דיקטטורי הופך גם אדם גורמלי לעריץ. הראשון תקע יתד בגלגלי מעשה במוניח. לאחר שאישר את הסרט, קם הצנזור פתאים להגן על כריאיתו של אדם יחיד.

קבע מליון: כי אפיונה אחת בסרט דומה למעשהו של גרשון פאר, פקיד הבנק החל־אביבי המפורסם שפיור בשעתו את כספי המוסד בין שוכני המעבדות. אחרי שקמה שעוררו ציבורית, נסוג מליון כחייל טוב: הוא החליט שכל זאב אין הקטע דר'מה לאיתו מעשה, וכי הצנזור מותרת. הוא רק מחק מילה אחת: "משוגע!"

כשרון קומי. דוגמה זו של ניצול־הרעה של שמכויות, שניתנו למטרות שונות לגמ'רי, עוד הוסיפה להכות גלים, כאשר עשה מליון את מעשהו השני. הוא הכריז מלח־מה על גמאל עבד אל־נאצר.

הדבר נעשה בצורה מקוית מאד. מזה כמה שנים נוהגים עולים רבים, המבקשים להציל את הונם, לקנות סרטים מצריים ולהביאם לארץ. זוהי העברת הון נוחה לטל־טול. מאחר שסרטי מצריים אינם פוליטיים, מתרכזים כולם בנושאים של אהבה וזמר, פתחו סרטים אלה בפני הקהל הישראלי אש־נב קטן להכרת ההוי בארץ השכנה.

השבוע החליט מליון כי לא ירשה עוד הצנזור של שום סרט מצרי. בזאת השיג מטרה כפוּלה: הוא גזר הרס כלכלי על העולים האומללים שהשקיעו את כל כס'פם כסחורה זו, והוא הוסיף עוד נזבך לחור'מת החרם הערבי הסוגרת על ישראל.

יתכן כי זאב מליון מבזבז את כשרונו־חיו, היה מיטב לעשות אילו החליף את תפ'קיד הצנזור בתפקידו של שחקן. כי גלום בו כשרון קומי מקורי, שיכול היה לה'ביא תועלת לסרט הישראלי המתלבט.

סרטים

אוגלים בניכר

תמימים בפאריס (רומולוס, בריטניה)

באחת מהן, אליה הוזמנו כתיבי ירושי'לים (אן לא מבקרי־הסרטים) הציג את כל הקסעים שקוצצו עליידו מתוך הסרטים. הי'עתונאים, שבאו בלחית נש'יהם וכבודה רבה, יצאו שבעי־רצון, החליטו פה אחד שאמנם לאחזים אסור בהחלט לראות את אותה התכנית.

העונם הזה מתחיל עכשיו זמנים מודרניים

מיה נשתנה בפאריס

מפעם לפעם איזה שריר ועושה רושם עצום. הזקן מכריז בקול ניחר על מהלך ההצגה. לבסוף מתברר שאת הרושם עושה הצעיר המרהיב, ואילו את המשקלות הכבדים מניף הזקן, כאילו היו נוצה קלה. השארנו שם 10 פרנק, אל תשליכנו לעת זקנה. הלאה מזה עומד האקרובט, המבצע כל מיני סלטות משונות, וממולו האוהל הגדול של מגידת העתידות לודמילה, בין קרונה של מגדת העתידות כרמן ואהלו של הפרופסור ההודי בוראל.

הערומים והחיים

כל אנחנו יודעים את העתיד. מה שמענין אותנו הוא כיצד רוקדת העלמה לואיז, ערומה כביום החלודה, ורק שלושה נחשים חיים זרוטים מכסים את מערומיה. זה עולה סך הכל 50 פרנק, לא הרבה. וגם הנחשים צריכים לאכול. גם הם ערומים כביום החלדם.

ממול רוקדת פאוויה ריקוד בסן, בלי נחשים, דמי כניסה 50 פרנק. אפס. היא מניעה את בטנה 8 עד 10 שעות ביום, במשך העונה. הקרסולות מצלצלות, והילדים רוכבים בשמחה. אפשר לראות שהאנושות מתקדמת, כי היום רוכבים לא רק על סוסים, אלא גם על זמברטה צעצוע. ומה שהכי הומה הוא הסוכות לקליעה למטרה. זה הספורט הלאומי של פאריס. מי שרוצה לצוד דובים, צד דובים. אבל יותר מענין לצוד בקבוקים או מקטרות.

הכנסתי בעד 20 פרנק חמישה כדורים לאישון של הבול (לקח מלחמת העצמאות) וניצחתי, אבל בעל הסוכה לא רצה להכיר בנצחוני ולכרות ברית שלום. הוא אומר שלא מספיק להכניס חמישה לאישון, הם צריכים לפגוע בדיוק על הקו, בין האישון והבול, ולחלק את המעגל לחמישה חלקים שחיים. הבקבוק נשאר אצלו.

ילדי גן העדן הקימו להם סוכה, ושם מופיע פיירו. הוא האלקין הצרפתי, בסדרת תעלולים המקומדיה־דל־ארטה. אילו ידעו בקאמרי להציג כמו שמשחקים כאן שחקני הרחוב, היינו מגיעים לזמנים טובים.

למי יש 100 פרנק?

יד אוחה התיאטרון מוכרים תפוחי אדמה מטוגנים וצדפות. אדם היוצא לטייל בבלוחאר חייב לאכול צדפות, אחרת אין לכל הענין טעם. אז וכלים צדפות, ומקנחים בשבלור לים. שבלולי היבשה יקרים יותר מחלזונות הים, מסיבות שונות שלא כאן המקום לעמוד עליהן. ליד דלפק הצדפות מתחללות בדרך כלל כל האהבות הגדולות, שתחילתן באביב וסופן בסתיו. זהו מקום המפגש הוול והחביב ביותר.

גם הקרקסים הומים עתה, ומכוניות המשא הענקיות, בנות 30 ו־40 טונות, הריקו את מטען הפילים והדובים לתוך האוהלים הענקיים. הפילים רוקדים, הדובים נוסעים על אופניים. האריות קופצות לתוך גלגלים פתוחים והסוסונים הקטנים דוהרים סחור־סחור, והליצינים עם אף ארוך מצחקים גורא את הילדים. הבולחארים שאינם תפוסים על־ידי רקדניות־הבטן ומגידות העתידות, שורצים ציירים. איש איש מהם דוכן, בו הוא מציג למכירה את תמונותיו. אחד מוכר גוף ימי, השני חתולים, השלישי צערות ערומות ורודות עם מלאכים קטנים זהובי־שער, איש איש וטעמו.

ואם נשאר עוד בולחאר פנוי, מקימים בו שוק. כל פאריס היא שוק אחד גדול, משוק־הפשפים בדרום עד פורטי־דה־ואנה בי צפון.

גם ענף השעשועים התרבותיים סובל ממחלת־האביב. בכל התיאטרונים מעלים קומדיות קלות (זאת עושים כל השנה, אך בלי תירוצן), ואחדות מאלה שראיתי אינן נופלות מהרמה הישר־אלית הממוצעת. 100 פרנק אפשר להשיג מקום צנוע בירכתי האולם, ולצחוק צחוק בריא. אבל מובן שכל זה בשביל התיירים. כי השבוע, לכבוד חג הפסחא, יצאו מליון איש מפאריס — כך כתב הפראנס־סואר. למי יש 100 פרנק?

כבוד חג הפסח המתקרב קיבלנו, כל הישראלים המתגוררים ומגית בפאריס, מכתבי הזמנה חביבים מהקונסוליה, לבוא ולהשתתף בסדר הפסח הנערך מטעם השגרירות. דמי כניסה 2000 פרנק (המון כסף!) ולסטודנטים 500 (המון כסף!). הלכתי למועדון הישראלי לקנות כרטיס.

"אתה סטודנט?" שאל אותי פרצוף קטן עם זקן גדול, מנהל המועדון.

"אני אמן," אמרתי. "אז זה לא כאן," אמר הזקן, "תפקידי להשגיח שמי שבא יהיה ישראלי, וסטודנט." "אני ערבי," אמרתי בעברית, "באתי לרגל את היהודים. מה שמך?" "שמי אמיר," אמר הזקן, "ואתה עוד תזכור את השם הזה!"

שטיפת־קיבה דיפלומטית

וא היה נביא. הלכתי לקונסוליה. שם אמרו לי שאמנים משלמים 1100 פרנק. אמרתי להם שאנחנו בכלל לא צריכים את זה. ויכולים לעשות סדר בעצמנו. אז נתנו לי כרטיס ב־500 פרנק.

זה היה סדר נפלא וכביר. השגריר, מר צור, קרא את ההגדה, והאחירה היתה מרוממת. אכלנו דגים ממולאים ותרנגולות צ'ור־יות. זה היה בבית־מלון יהודי גדול. אנב, השגריר קרא בעברית יפה מאד, וניכר בו שהוא מהדור הישן של המשכילים.

אבל זה לא עזר כלום. עוד באותו הלילה הקיא השגריר את כל בני מעיו, ובעקבותיו הלכו המזכיר הראשון והנספח האחירי ונספת העתונות ועוד 500 איש, בתוכם עבדכם הנאמן, ואני מקוה שגם בעל הזקן.

בכל בית ישראל היתה התאניה ואניה, וכמה ממלתה ושמנה של החברה הישראלית נוקקה לשטיפת קיבה נמרצת. אנשים אחרו לקבלות פנים, וכמה צעירות חשבו בטעות שנכנסו להריון, והיו שערוריית גוראות.

אומרים שזאת היתה מוזימה של אויבי ישראל, אבל היא לא הצליחה.

האיש האובד חרבות

גם השנה, כבכל שנה, מעידים השלטים הגדולים בחנויות על ליקידיציה של עונת החורף, שבכל זאת מגיע האביב. הטבע אף הוא מסכים עם הסוחרים והתגרנים, ומססס מצידו את א־הצורך בלבוש חורפי חם, וזאת האפשרות ללבוש בגדי קיץ קלים. למרות הכל, לא איבדו בני האדם את הזיקה לטבע.

ב־100 פרנק אפשר עתה לבלות יפה בפאריס, אם יודעים איך. האביב מביא עמו אפשרויות. העצים בבולחארים מוריקים, ואת עליהם־השלכת נשאה עמה רוח־החורף האחרונה. בין העצים מקימים את הקרונות מהאהלים המסורתיים, ופאריס כולה הופכת ללונה־פארק ענקי. בולחאר פסטרי, הנראנד בולחאר ורפיבליק וכל שאר הבולחארים הגדולים הומים, אחת יוצא להשתעשע.

הראשון למקצי האביב הוא בולע־החרבות. ויצא המדרכה מונח צרור חרבות מבהיקות, וידי קפדנית ציחצחה מהן את חלודת החורף. לפי הפרצוף לא תאמינו שהוא מסוגל לבלוע גפרור, אך הוא בולע חרב ישרה של 90 סנטימטר. הוא בולע אותה לאט־לאט, כמו נחש הבולע עכבר, ולבסוף מבצבץ רק הניצב מגרונו הפתוח. הקהל מסתכל בגועל, אבל עד הסוף המר, ומסתלק מבלי לשלם. עד עכשו לא הוצאנו אף פרוטה אחת.

לא רחוק ממנו מרים המשקלות. אחד זקן, כבד גוף, פרצוף מקומט ובגדי עבודה מלוכלכים, השני צעיר לבוש חולצת טריקו, כולו עשת שרירים. הצעיר רובץ בעצלתיים על המדרכה, ומקפץ

ארון עד שהיא מחליטה לבדוק אם המלצר (לרוגס הארוחי) אמנם נכון לספק את כל צרכי האירחת. **מאמצים לשוא.** הסרט הוא טוב למי רות שהתפרסם (מאת מפיא אנטול רה גריני וואלד) מתבסס (כמו מעשה במונית) על כמה וכמה בדיחות ישנות. מחבבי הומור אנגלי מתגלגלים מצחוק למראה הבריטים התמימים, המנצחים את השועלים והזאבים של ה־גיונגל הפריסאי.

בקצרה

זמנים מודרניים. מחאתו הטראגי קומית של צ'רלי צ'אפלין נגד עולם מכונות ולבבות פלדה. פולט גודארד.

• סוון (קלייר בלום), נערה פשוטה ו־רומנטית, המתאהבת ביון ז'ואן מזוקן וע'־שיר (קלוד דופו).

• גליידיס (מרגרט רותרפורד), ציירת זק'נה, המצליחה להפתעת הכל למכור תמו־נה, קונה בכסף העתק של המונה ליוה מאת צייר זקן לא פחות, אך פחות מצליח. **אנגלי אופייני** (גימי אדוארדז), הגור־סע לפאריס כדי לרבוץ כל היום והערב ב־מסבאה היחידה בפאריס שיש בה אווירה ברי־טית.

• אנדי (גי'ימס קופלנד), סקוטי בשמלה הפוגש נערה (מונק זיראר) בריד, מתאהב בה, חושד בה כי גנבה את כספו. **זלזורה** (מארה ליון), אהובתו של תע־שיון, הממתינה לו במלון פריסאי זמן כה

מזוכיזם

ירושלים, פנה עולה ממעברת הקסטל לרכבות, ביקש שילקוהו 40 מלקות בגלל עוונותיו, הושב ריקם, הסכים לחזור לעבו דתו רק אחרי שהובטח לו שיקבל את המלכות כאשר תוקם שוב סנהדרין בישראל.

קדיעה זמירה

אוגוסטה, ארצות הברית, שכרה מידינת מין פסיכיאטר שיקבע מדוע יורים הצידדים איש ברעהו.

מרחץ דמים

חיפה, ניקנס הרועה אחמד גיוסי בארבע ל"ה, דמי ניקוי קטר הרכבת מדם פרתו שנפצה ברגליה שעה שרעה על הפסים.

שוליות הקופם

ברלין המערבית, גרמניה, התגנב ארנסט בוגלזאק העירה מן האזור המזרחי, התחבא בבית שימוש ציבורי עד שהשומר עזב, הסיר את ברזי המים כדי למכרם בשוק השחר, גרם לשיטפון, ניסה לצאת אך מצא את הדלתות נעולות, קרא לעזרה עד ששוטר עובר פרץ את הדלת והצילו מן המים שהגיעו עד לצווארו.

נאמנים פצעי אוהב

תל אביב, פסק השופט 10 ל"ה קנס ליהושע דוידוב על שסטר לאהובתו רות אלגים בפניה ובעט בה, לא התחשב בעובדה כי הזוג השלים מזמן.

מלחמה קרה

קרית ביאליק, מצא היינריך פרוידני ברגר בדירתו פתק ממס הכנסה: "המקרה החשמלי מסוג אמקור הנמצא בביתך מעוקל, כאם לא תכניס את הסך של 150 ל"ה למס הכנסה, ילקח המקרה מביתך"; ע"מל שעות לשכנע את פקידני מס הכנסה שאין לו כל מקרה חשמלי.

אל תזוז

ראנגון, בורמה, אחרי שנסחף לאי בודד, שהה בו 155 חודש, סיפר הדייג גונג שיי, שכאשר הגיעה סוף סוף ספינה להצילו, קבלו אנשי הצוות על מצב העולם, יעצו לו להישאר במקומו.

הגררה

תל אביב, הובא בפני השופט אדם בעל 30 עבירות קודמות, ענה לשאלתו בדבר מקצועו: "שומר לילה"; וזה הערה מן השופט אוסטרד: "לרשום שומר על הגניבות?"

קיום ונקודות

ספיריור, ארצות הברית, הסביר פור על רכבת בבית המשפט מדוע היכה שלושה מזכירי, גילה בצדף במטיל ברזל: הוא חשד בהם שהם מתכננים התקפה עליו על ידי נחירה במורס.

מעות במספר

יורקשייר, אנגליה, חיפש אדם שם בספר הטלפונים כדי לחתום על שם ב"דוי בציק מזויף, גילה מאוחר יותר כי חשד בשמו של התובע הכללי.

נביא בעירו

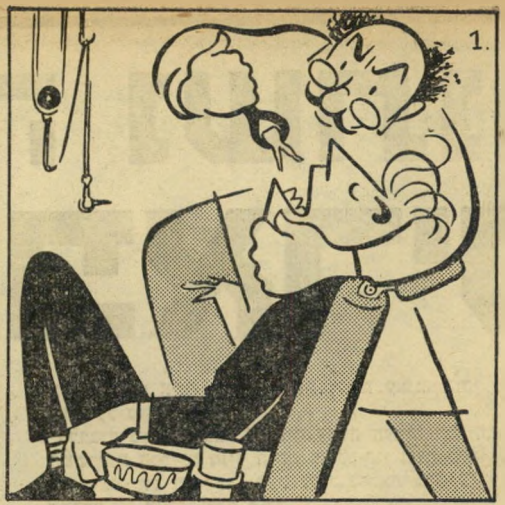
לוון, שווייץ, חלו פרופסור האוניברסיטה סיסה אמיל קמפיין, אשתו ושני בניהם בהצטננות, ביום בו הודיע הפרופסור כי גילה תרופה חדשה למלחמה בהצטננות.

סדר מוכרח להיות

תל אביב, נכנסה ארבעה ימים לפני ליל הסדר צעירה לחיננה באה בצעקה צריך לעשות סדר, לגמה ארבע כוסות של אנשים שהיו במקום, דרשה להקים את הפסח בארבעה ימים.

עשן כנסת 6

אל תתיאש...

Advertisement for 'אגדת ואגדה' (Legend and Legend) featuring a cartoon of a man running with a suitcase and a bus. Text includes: 'הנוסע! אל תרוץ, מקום ישיבה שמור לך תמיד באוטובוסים שבקו ת"א-חיפה, ללא הרשמה מוקדמת ותוספת תשלום.' and 'אינך קשיר לדוח זמנים גש לתחנה וסע הישיר מחכה לך 70 מכוניות חדישות יוצאות בכל 25-30 דקות בקו תל אביב - חיפה וחזרה.' and 'ישרים מופעלים בקוי ירושלים, הגליל, טבריה, עפולה, חדרה וכו'.'

כל נערה משכילה לא חשוב שיש לו כלורית שחורה ותפסים רחוב, נכון? הרי כל רצונו הוא רק התכתבות.

רותי, רותי, שאי עיניך

אני יודעת שזה איום, אולם אינני יכולה להתגרש על חשבוני הנוראה. כשאני מקבלת מכתב מנערה הכותבת שהיא עושה זאת בשביל חברה שלה, מחזיר השדר הקטן שבתוכי לפסק. כך הרגשתי גם ביום למכתבה של (881/864). יתכן מאד שהנערה היא חסה מפשע, כלומר מתכוונת באמת להכתבה הטובה. הרי לפניכם מכתבה:

"אני כבר מתגרשת כי מיד תבני מדוע, יש לי חברה טובה בשם רותי - היא בת 22 ומחאה בעלת השכלה היא מאד נהמדה, אך הצרה שהיא ביישנית מדי היא יודעת היטב עברית למרות שהיא רק 8 שנים בארץ ומרי נישאה את עצמה כצברית... אני יודעת כי היא לא סלונית ובכל זאת אוהבת לרקוד ולשמור כשיש הרמנות, והיא רצינית לפי הצורך. היא אוהבת טבע - טיולים, מתכתבת עם המון אנשים מהזמן האחרון ומחליפה בולים. קריאה וביקור בתערוכות ציור הם החביבים שלה."

אני מניחה כי היא תרצה להתכתב עם בחור (ואת תהיה הפתעה בשבילה) רציני, בעל השכלה נכונה המבין את הוולת. לא יפה תואר, אך סימפטי... תודה לך רותי, עבור מודעה שתביא המון מכתבים לרותי החברה שלי."

משוגע לאופרה

היה לי מעניין לקרוא את מכתבו של (872/863) ראשית, משום שהוא קצת חסר מין אותי. שנית, משום שמכתבו היה חסר כשלעצמו. הוא מוען כי מדורי אינדיבידואלי מדי, שהערותי ציניות, ולעיתים לא הוגנות. ועוד אומר הוא, שאני עוברת את עקרונות האובייקטיביות כשאני מוסיפה הערה כזאת כמו, "הוא בודאי יזכה למכתבים רבים", או "כדאי לכו". מול שלא כולל חושבים כך, אחת הייתי כבר מומן מסומרת, ונל המכתב בים היה מצטמק.

ובכן: הוא בן 21, בעל קומה בינונית, מעי ריח את עצמו כפי שהוא באמת. הסרונותיו, אומר הוא, כמו לכל בן תמותה רניל ואסילו יותר מזה. הוא משוגע למוסיקה, בעיקר ל"אופרה איטלקית (בוה קנה אותו) למר, גם אני משוגעת לאופרות). הוא אומר הוא כי הוא בעל קפריסות ושעונות. כן תוהה אם תימצא בעלת השכלה, כושר ביטוי ואופי. כדאי לכו.

אפרסם זאת. אני כמובן, שותקת. אחת מהן כבר משרתת כצבא, השנייה מתכוונת להצטרף אליה בקרוב. הן חושבות כי יהיה זה משעשע להתכתב דווקא עם שני אחים שהצעיר ביניהם לא יהיה צעיר מגיל 19. גם אני חושבת כך. אם יהיו לכם סיפורים משעשעים על מריבות בין אחים, ספרו גם לי, טוב?

לא לפרסום

(877/964) איננו מוכן לספק בשום אופן את סקרנותי, נמנע מלתת פרטים כלשהם על עצמי. אני סולחת לו משום שהוא צעיר כל כך. אחרת הן לא היה מביקש להתכתב דווקא עם נערה בת 15-18, האין זאת? הוא כנראה גם שונא מיסטריוז, ביקש את האלמנט שתרצה לכתוב לו, כבר במכתבה הראשונה, נהשו מה נכון - תמונה.

(לא) סים למכירה

תהיה חשב את מדורי כבלתי הולם שבועון חשוב ורציני כהעולם הזה. עכבור הצי שנה, ראה בו מדור קל המונח לבידור - לאלה הקוראים אותו. כעת, כמו רבים אחרים, הוא נזקק לו.

(878/964) הוא קצת נלמדור בימים אלה. תהיך וחבר משק לשעבר, משתעמם הוא בעיר. הוא רוצה להתברר על ידי מכתבים של נערה יפה (הוא מוכרח להיות בעלת שיער ארוך. אני משתגע אחרי שיער ארוך). ולא קלת דעת, ממש צברית. על עצמו הוא מעיד שהוא בן 21 רניל כהילט, ואינו מוכן למנות את כל מעלותיו והסרונותיו כסום העומד למכירה.

אני מקווה שתימצא מישהו שתרצה לקנות אותו, "בלינד".

23 שנות סקרנות

כתבת יד נהדר, (כותבת 878/964), בקיצור נמרץ שכל מה שהיא רוצה, הוא התכתבות עם צעיר מחויפה והסביבה. און היא מקורית ביותר בדרישותיה: על המיועד להיות בעל חוש הומור, מעורה בחיי הארץ ואוהב טיולים, וכמובן, בעל קומה נכונה. היא בת 23, אומרת היא, וסקרנית.

פרט לא חשוב

מה דעתך על התנאים למכוע לשנות את דעתו על (879/964) על בנות מינע היפה? כבר בינל 20 הספיק להתיאש מכלונו, איננו מאמינ לנו אסילו ברנרד. אחרי שנכוה פעם, הוא רוצה אך ורק להתכתב עם נערה רצינית. הוא היה בעבר מדרוך נוער, חושב כי יוכל לעניין

מנסינוני העשיר מאד למדתי שאין צורך להיות משכיל במיוחד כדי לדעת לכתוב מכתב מעניין. לא פעם אני מקבלת את המכתבים הסתמיים ביותר דווקא מסטודני טים באוניברסיטה. אין לי ספק שכאשר הם מוצאים את חברותיהם לעט, נעשים מכתביהם מעניינים יותר. כך שאל תקבעו דעה רק על פי הרקע החברתי של המבקש להתכתב, כי אם נסו לראות מה מסתתר מאחורי שורותיו.

ישר, נחמד, ומטורנט

אחד מאותם הסטודנטים הכותבים אלי מכי תבים כאילו הומינו סחורה ררך הרואר, הוא (875/964). אביא כפינכו את מכתבו: "אני בן 24, בחור נבוה, קצת דתי, רציני, לומד במדעי הרוח באוניברסיטה, רוצה להכיר נערה לבבית."

מנערה כזאת אני דורש זאת: א. שלא תתעניין רק בקולנוע וריקודים, ב. שלא יהיה איכפת לה אם אני מרכיב משקפיים לפעמים, ג. שתדע להיות לפעמים עליוה ולפעמים רצינית,

ד. שתאהב לטייל ברנל, ה. שתהיה למעלה מנובה בינוני, ו. שתהיה מוענים שאני בחור מוכשר ונחמד, אם אתן חושבות שבוה הוא מסים. הרי מעות בידיך. עוד עטו נטוי: "נוכה: 180 ס"מ, מבנה גוף: רזה. שיער: חום בהיר. עינים: ירקרות. מקצוע: ריה מורה - סטודנט."

קווארטט

מכתב פשוט ולבכי קיבלתי משתי אחיות (876/964), האחת בת 17, השניה - 19. כבוד גילו לי שהן חמורות ועליות, ביקשו שלא

הרומן המלכותי שנגע ללב כל אשה אינו אלא שידוך מחוכנן ומחושב היטב הוד מעלתה, גרייס

עירבב להם אישית את המרטיני. לצדו עמד הכומר האמריקאי של הנסיך, האב פרנסיס טאקר. ענינו נוצצו מאחורי זגרי גיות משקפיו.

כאשר נשלח האב טאקר על ידי האפיפיור בשנת 1950 לכהן בקהילה הקטנה ביותר בעולם, לרעות את 60 נשפוך תיהם של דרי ארמון בית גרימלדי, כבש מיד את לבו של הנסיך בפשטותו, ברוחו הטובה ובחוש ההומור שלו.

הוא הסיק את טבלות הנחושת המעידות על המקומות השמורים בכנסייה לעשירי הקהילה. בביתו של האב, רשאי כל אחד לשבת בכל מקום "הכריזי".

היה זה האב טאקר, שהפך ידיו האישי ויועצו של הנסיך, שהשפיע עליו בשנת 1953, לחסל את קשריו הארוכים עם שחקנית הקולנוע גייל פסקאל, שהיתה אהובתו משך שבע שנים, ואשר לא נשא אותה כיוון שלא היתה מסוגלת ללדת.

האב טאקר, שלא יכול לראות בכדידותה של כבשתו הנסיכית, החליט שהגיעה השעה להשיאו. הוא שם לב שמדי פעם היה הנסיך נוהג באחת מתשע מכוניותיו במהירות מסחררת לקאן או לסן דרמו. כמעט תמיד הוצג באותו זמן פרט של גרייס קלי.

האב טאקר שיכנע את רנייה שימצא את רעייתו האיראלית באמריקה דוקא. השניים החליטו לנסוע. באוזני עתונאים, גילה הכומר-השדכן: "אני מקוה להחזירו מאורס. הוא זקוק לעזרה משפחה טובה, כמו גרייס קלי, למשל".

רנייה נראה מאושר וקצרי-רוח, תיאר באוזניהם כיצד צריכה להיראות ארוסתו האיראלית: "נערה בעלת עור חור, נשיית ומלאת חן, בעלת שיער ארוך מתנפנף ברוח, בצבע עלי השלכת, כשנקודות זהובות מרצדות בעיניה".

עלי השלכת הם בדרך כלל אדמומים. איש לא חשב על גרייס קלי הבלונדית.

תוכנית האושר, גבירותי, נמסקה באמצע, בשעה 5 | אחר-צהריים של ה-5 בינואר, השתדר רגע של שתיקה ואז קרא קריין מונטה קרלו את ההודעה: "הוד מעלתו, הנסיך רנייה ה-2, שמח להודיע על אירוסיו עם העלמה גרייס קלי, בתם של מר ומרת ג'ון ב. קלי, מפילדלפיה".

הודיעה התפססה במהירות עצומה על כל 140 ההקטורים של הנסיכות הקטנה. חלונות נפתחו אף בסמטאות הצרות ביותר, וגלים הונפו ולבכות עלצו.

תמונתו של רנייה, שנתינו הסתייגו ממנו מאז המשבר בשנה שעברה, הופיעה שוב בכל חלונות הראוה. יועציו מהירו לשכוח את חילוקי הדעות, שיגרו במהירות 100 קלוגרמים של צפרנים לבנות ואדומות לנסיכות המיועדת. זה שש שנים מחכה מונאקו לנסיכה. "נסיכה", במילונם של בני מונאקו, פירושה "יורש", כשם שהמלה "צרפת" נרדפת ל"מסים". במקרה שכם הנסיכות ישרא פנוי, מחוסר יורש ישיר או מאומץ, לפי החוזה שנחתם עם צרפת ב-1918 — יבואו המסים לפקוד את 2250 בני מונאקו, החיים מבלי לחוש אותם.

הנסיך רנייה לא הירבה להרהר על יורשים ומסים. מעייניו היו נתונים למירוץ מכוניות ודיג תתימי. הוא היה ידוע כמסוגר, העדיף לראות את ענין נישואיו כענינו הפרטי, ענין שאינו דוחק ביותר.

פניה היפים של גרייס קלי, הרחיקו את סיוטיהם של בני מונאקו שבעיית השושלת העסיקה אותם כל כך.

* * * מזיווגרית כמעיד ישן

אמריקאית הראשונה בהיסטוריה שתמשול על | לנסיכות, היא בת עשרים ושש, בריאה ובעלת עקרונות. היא חנוכה, יחד עם שתי אחיותיה ואחיה, ברוח הדת הקתולית, ורוח הספורט.

בר ומרת קלי נדהמו כאשר הודיעה להם גרייס, מיד עם צאתה מן המנזר בו התחנכה, כי החליטה להיות כוכבת קולנוע. היתה זו נערה ביישנית וקצרת ראי, בעלת קול צורם. הם ניכרו כי בגיל שבע, אחרי שנושקה על לחיה על ידי שחקן הקולנוע דוגלאס פירבנקס הבן, סירבה לרחוץ את פניה משך שלושה ימים.

בעיני כל ביוגראף של כוכבות קולנוע, יכולה עובדה זו לתפוס עמודים שלמים בהם מסופר על יעוד למשחק עוד בגיל מוקדם.

גרייס לא נוקקה לאנשי פרסומת. היא היתה עיקשת, החליטה להגיד לכוכבות כבוחות עצמה. הוריה שראו ברצונה לשחק קפריסה חולפת, הציעו להמליץ עליה בפני האנשים המתאימים. הלחות נפתחה תמיד בפני בת מיליונרים. וודה, האלטר היה שחקן וודוה האחר, גורג ידוע כמחזאי בעל פרס פוליצר.

בקול דק, אך נמרץ, הודיעה גרייס להוריה, שהיא תדאג לעצמה. גרייס סירבה לקבל פרטטה מהוריה, עבדה כדוגמנית צילום כדי לשלם את הוצאות לימודי הדיקציה שלה בניור יורק, שכן הדירה במלון לנשים, ובגדיה. היא הצטלמה לפירסום משחת-שיניים, בירה וסיגריות, קיבלה תמורת עבודתה ה-7, 10 ולעתים אף 25 דולאר לשעה. הצלמים מצאו שהיא יפה, אולם חיזרת מדי לטעמם.

בתקופה בה התרוצצו לו השב וזחזחה לו מרילין מונרו וג'ינה לולוברגיניה במחשופים סינמסקופיים, סירבה גרייס להצטלם בבגדים. ללא איפור כלשהו, ככתונת גברים ומעיל גשם ישן, החליטה גרייס להילחם בנשקה היחיד: הכשרון. הופעתה בסרטה הראשון, הצדרי יום לצדו של גרי קופר, לא מצאה חן בעיניה, ואף לא בעיני מגלי הכשרונות. היא גישה ללימודיה ביתר מרץ. אחרי שזכתה לשימת לב זעירה בהופעתה במונטנגו, בה היה עליה להתחרות קשה בקסמיה של אוה גארדנר, גילה אותה מחדש מלך סרטי המתה, אלפרד היצ'קוק, שנתן לה את התפקידים הראשונים בשלשה סרטים בזה אחר זה: חייג מי לרצה, החלון האחורי ותפוס את הנגב.

משחקה המעולה בנערת הכפר הביא לה את פרס האוסקר, הפרדן את ההשערה שהיא אישיות קרה.

* * * הפגישה הראשונה

יוך תקופה קצרה הוכתרה גרייס, כמלכתה הבלתי רשמית של הוליווד. גרייס זהובת השיער ואצלת הלחי, כות היתה חידוש מרענן לעיר שעיפה כבר מנערות זוהר הדומות אשה לרעותה, המתחרות ביניהן בהשמעת אימרות טיפשויות באוזני עתונאים, אימרות שנרשמו למענן על ידי סוכני הפרסומת שלהן.

פגישתם הראשונה של גרייס קלי ורנייה מונאקו, דומה לקטע המבשר את הסרט בשבוע הבא: שורה של אפיוזות המשאירות את הצופים רעבים להמשך.

האפיוזדה הראשונה אירעה ב-6 במאי 1955. בסרקלין

• בעד מחזהו אשת קרייג שוועלה על הבד עם ג'ון קראפורד.

* * * גרייס כפוד 24

ארצות-הברית, נפגש רנייה עם מודעיו, משפחת אוסטין בליל חג המולד. אחרי שהריקו כמה כוסיות, הציע אוסטין לבקר את "קלי הקשיש".

שיירת המכוניות נעצרה, ומן קצר אחרי חצות, לפני ביתם הדו-קומתי של משפחת קלי בפילדלפיה. הגברת קלי הציעה לנסיך, ללא שרות, ללון תחת קורת גגה. הכומר, בניעוץ ראש קל, עודד אותו להסכים, הסתלק מן המקום על בהונות רגליו, משך אחריה את משפחת אוסטין.

הגברת קלי הבינה לנסיך פגימה משל בנה, חיטטה ומצאה מבשרת שיניים מיוחלת.

בחדר האורחים, בנוכחות גרייס הממייכת, סיפר ג'ון ב. קלי את סיפור חייו לנסיך, סיפר חייו של אירוי עני שצלה בכוחות עצמו, נחשב עתה כאחד מגדולי המיליונרים בארצות-הברית.

גרייס שיעה בעדינות את המונולוג, הציעה לערוך ביקור אצל אחותה הנשואה, פני. בדרך חזרה, במכוניתו, ביקש הנסיך את ידה. למחרת, התנוססה על אצבעה הארוכה של גרייס טבעת זהב מעולפת אבני כרכור ויהלומים.

בנישואה לצאצא השלושים של משפחת גרימלדי, תהיה גרייס קלי האשה בעלת מספר התאים הגדול ביותר בי עולם. עשרים וארבעה שנות יקשטו את כרטיס הביקור שלה: "דוכסית דה ולנטינוא, דהימוארק, נסיכה דה-השאטר פורסיין, מרקיזה מבן, רוזנת דה-קארלאד, דה-טורניני, דה פרט, דה-בלפור, דה-טאק, דה-רוזמון בארונית דה-סנטילי, דה-אלסקריה, דה-המבני, דה-לה לוסרניירי ודו-בואי, הגי בירה דה סן-רמי, דה-איונהיים, מרקיזה דה-שילי, רוזנת דה לונזימו, בארונית דה-מאסי, מרקיזה דה גיסקאר".

במונאקו, נדירות החתונות המפוארות. ההיסטוריה הרגשית של שליטיה. לא היתה תמיד לפי כללי האצולה. בתקופת המהפכה נאלץ אבי-סבו של רנייה פלורסטן הראשון להתקיים כשחקן. הוא שיחק תפקידי מאהבים. הוא נשא לו רקדנית, שהפכה מאוחר יותר לנסיכת מונאקו, כאשר עלה לכס הנסיכות. לואי ה-2, סבו של רנייה, נשא ללא כל טכסים, כמונאקו, שחקנית, שנעשתה לנסיכה זיוולן, בתו שנולדה לו מאהבהבי נעורים, הנסיכה שרלוט, נישאה ב-1920 לנסיך פייר דה-פוליאק. היא לא שלטה במונאקו, העבירה את נכיות הנסיכות לבנה, רנייה.

גרייס לא תוכתר לנסיכות, בגלל הסיבה הפשוטה שאין לנסיכות מונאקו כתר. כן לא תשב על כס נסיכות. נסיך מונאקו משתמש בכורסה נוסח קיסרות הנמצאת תחת אפי ריון אדום, רק פעם אחת, ביום עלייתו לשלטון. ביום החתונה האורחית, יהיו כורסות בני הזוג בלב האולם, לא תחת האפיוזין.

הנסיך ילבש ביום כלולותיו מדים כחולים, כתפיות מזהב בות, ויחזור חרב בעל זנן זהב. במסיבת גן שתיערך בארמונו, יבואו כל תושבי מונאקו לבקר את הנסיכה החדשה.

אוכל גרייס, לא יתיקא יותר בשם זה מרגע שתהיה נסיכת מונאקו. נתיניה בעתיד, חוששים כי המבטא הצרפתי יהפוך את נסיכתם היפה ל"נסיכה גראסי". הם ביקשו להסב את שמה לפטרציה.

• בצרפתית: הנסיכה השמנה.

גרייס קלי, שחקנית הקולנוע אצילת המראה שתפסה, תוך שנים מעטות מקום כשחקנית הצעירה הטובה ביותר של עיר האשליות, הוכרה כמלכתה של הוליבוד. עזבה החודש את מלכותה הצללית על הבד. החליפה אותה בנסיכות פעוטה בת 2250 נתינים. מעתה תהיה הוד מעלתה. הנסיכה גרייס ממונאקו. אשתו של הנסיך המודרני רנייה ה-2. שהופיע באופק חייה רכוב על קדילק.

מלון קרלטון בקאן, בו מתגוררים הכוכבים הבאים לפסטיבל, נפגשו עתונאי פאריזיאטש עם גרייס קלי. הם אירגנו בשבילה ראיין עם רנייה, קיבלו ממנו רשות להראות לה את ארמונו.

תקר במכונית, מחסום חי של המוני מעריצים שבאו לראות את גינה לולוברגיניה, עיכבו קטן במלון פאריס כדי לתת לגרייס העייפה שהות לבלוע כריך — והחבורה נמצאה כבר באיחור של שעה.

התברר כי גם רנייה איחר. הנסיך טילפן לארמונו, הודיע לאפשר לגרייס ומלחיתת להתחיל את הסיוור בלעדיו. אחרי ששוטטו במאתיים ועשרים חדריו, צנחה גרייס, עייפה ורעבה, על דרגש בסרקלין הכחול, מתחת לפורטרט של מריה לשצינסקה.

לפתע נפתחה הדלת. לעברה צעד גבר צעיר רחב כתפיים, לבוש חליפה כחולה כהה, כשאת שפתו העליונה מקשט שפם המאפיין את המאהבים הלאטיניים בסרטים ההוליוודיים. הוא פונה אליה באנגלית צחה. היא קמה וקדה לו. שניהם נבוכים במקצת. הוא מוליך אותה לבגנו, מראה לה את גן-החיות הפרטי שלו. גרייס מתרשמת מן האופן בו היא מושט את ידו לכלוב הארקה, מטפף את רעמתו. היא נאלצת לטרכ לגביע השמפניה שהוד מעלתו מציע לה: עליה להיות עוד נוכחת במסיבת קוקטייל שעורכים לכבודה העתונאים בקאן. הם נפרדים.

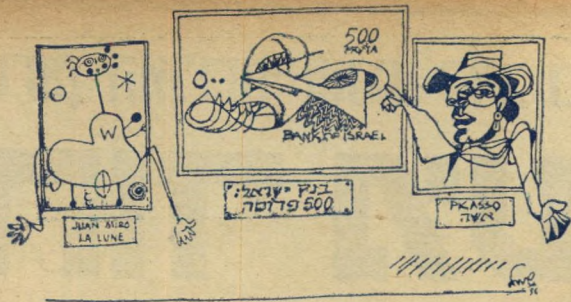
יום לאחר מכן היא חוזרת דרך פאריס לניו-יורק. פגישתם ארכה כשעה, נראתה ללא מחר.

* * * האב טאקר

ארמונו הנסיכי, השקט כארמונה של היפהפיה הנרי דמת, צילצל הטלפון ביום יולי חם בשנה שעברה. "אמריקאי אחד מתקעש לדבר עם הוד מעלתך," אמרה הסלפוניסטית, "הוא טוען שיש לו המלצות מהעלמה קלי". בעברו השני של החוט, הציג האישי את עצמו: "ראסל אוסטין. ידיו ותיק למשפחת קלי". הוא לא הצליח להשיג שולחן-לנשף הספורטאים. גרייס הרבתה לספר לו על אדיבותו של הנסיך. האם יוכל לעזור לו?

אותו ערב השיג אוסטין שולחן ליד הבמה. כאשר רצה לשלם את חשבונו; נאמר לו שהוא אורחו של הנסיך. ימים מספר לאחר מכן, עברו האיסינים את מפתן הארמון. רנייה

• אשתו הפולניה של לואי ה-15.

גם אנחנו איננו סבינים!

האריסטוקרטיה הפלאפליית

"אשיר לכם שירי עבודה!"

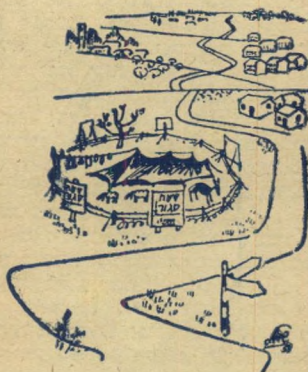
הקיבוץ הוא עולם שלם בפני עצמו.
דרוש תורגמן טוב כדי לתרגם הווי זה
לשפת העיר. אחד התורגמנים הטובים
ביותר בארץ הוא שמואל כץ חבר משק
השומר-הצעיר, שספרו "מעיר ומכפר"
מכיל, בין השאר, קאריקטורות אלה.

מעיר ומכפר

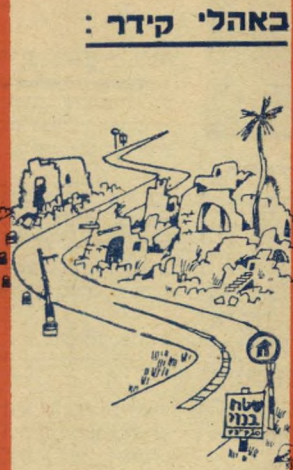
ואת שמואל כץ

"יש למישהו שאלות?"

שטח פנוי

שטח בנוי

"איזה תרגון!
שוב נפט במקום מים!"

מן הכפר אל העיר

גם אתה לזכות עלול!

מעגל ללא קסמים

שתי דרגות

מיטי אברהם אבינו...

טעות לעולם חוזרת

כל העם צבא

...לתקופת הסילון